

Møteinnkalling

Utvalg: **Formannskapet**
Møtested: , Kommunestyresalen
Dato: 10.10.2013
Tidspunkt: 10:00

Forfall meldes til utvalgssekretæren på e-post politisk@hammerfest.kommune.no eller telefon 977 34965 som sørger for innkalling av varamedlemmer. Varamedlemmer møter kun ved spesiell innkalling.

Saksliste

Saksnr	Innhold
PS 77/13	Samhandlingsreform avtaler med helseforetaket 2013
PS 78/13	Boligsosial handlingsplan 2013 til 2018
PS 79/13	Finansieringsmodeller for utbygging av næringsarealer
PS 80/13	Revidert avtale - Rv 94 Storsvingen
PS 81/13	Evaluerer av kommunale foretak i Hammerfest kommune
PS 82/13	Godkjenning av protokoll

Saksdokumentene er lagt ut til offentlig gjennomsyn på Hammerfest rådhus - servicekontoret, Hammerfest bibliotek og kommunens hjemmeside.

Møtet er åpent for publikum!

Alf E. Jakobsen
ordfører

Saksbehandler: Sonni Schumacher

Saksnr.: 2013/805-23/

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
29/13	Styret for kultur, omsorg og undervisning	07.10.2013
77/13	Formannskapet	10.10.2013
	Kommunestyret	

Saksdokumenter vedlagt:

- 1 Avtale om bruk av ledsager ved reise til og fra spesialisthelsetjenesten ved opphold i sykehus
- 2 Samarbeidsavtale om ansettelse av turnusleger

Saksdokumenter ikke vedlagt:

Samhandlingsreform avtaler med helseforetaket 2013

Saken gjelder

Kommunestyret skal i forbindelse med samhandlingsreformen og lovendringer fra 1.1.12 inngå avtaler med Helse Finnmark helseforetak (heretter HF). Disse er framforhandlet mellom kommunen og HF og består fra tidligere av overordnet samarbeidsavtale og tjenesteavtale 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 og 11.

I denne omgang gjelder behandlingen to nye avtaler:

- a) «Tjenesteavtale om bruk av ledsager ved reise til og fra spesialisthelsetjenesten og ved opphold i sykehus»
- b) «Samarbeid om ansettelse av turnusleger»

Sakens bakgrunn og fakta

Samhandlingsreformens formål

Samhandlingsreformen trådte i kraft 1.1.12. Reformens formål er større satsing på helsefremmende og forebyggende tiltak og redusert behov for vekst i spesialisthelsetjenesten. Målet skal nås ved at kommunale helse- og omsorgstjenester skal videreutvikles og spesialisthelsetjenesten skal "spisses". Pasientene og brukere skal få bedre koordinerte og sammenhengende helse- og omsorgstjenester. Rett behandling, på rett nivå, til rett tid er hovedsatsingen. For kommunene er oppdraget å styrke de kommunale tiltakene **før, i stedet for og etter** behandling i spesialisthelsetjenesten.

De viktigste virkemidlene er omlegging av finansieringsordningene, nytt lovverk og lovfestede samarbeidsavtaler mellom helseforetak og kommunene. Denne saken omhandler to nye samarbeidsavtalene mellom kommunen og HF.

Nye lover, forskrifter og sentrale føringer

Stortinget vedtok 24. juni 2011 Stortinget:

- Lov om folkehelsearbeid, (folkehelseloven) trådte i kraft fra 1.1.12
- Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m., (helse- og omsorgstjenesteloven) trådte i kraft fra 1.1.12
- Nasjonal helse- og omsorgsplan

De nye lovene fører til endringer i en rekke andre lover og forskrifter, blant annet i Lov om spesialisthelsetjeneste, Lov om helsepersonell og Lov om helseforetak.

Lovkrav om samarbeidsavtaler

Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. av 24.06.2011 nr. 30, kapittel seks, bestemmer at ”kommunestyret selv” skal inngå samarbeidsavtale med det regionale helseforetaket. Helse Nord RHF har delegert til HF å inngå avtaler med kommunene i sitt opptaksområde.

Avtalene er juridisk bindende, og det er hver kommune som vil være avtalepart overfor HF.

Om forarbeidene til avtaleforslagene mellom HF og kommunen

- a) Ledsageravtalen: avtalen er skrevet av et klinisk samarbeidsutvalg og bygger på vedtak mellom helse Nord og kommunene. Avtalen ble vedtatt i Overordnet Samarbeids Organ (OSO) den 6. juni 2013. Den er nå sendt ut til helseforetaket og kommunene for godkjenning i styrende organer.
- b) Turnuslegeavtalen er skrevet av et klinisk samarbeidsutvalg på bakgrunn av omlegging til søknadsbasert turnuslegeordning. Den ble vedtatt i OSO 25. mai 2013.

Avtalenes innhold

a) Tjenesteavtale om bruk av ledsager ved reise til og fra spesialisthelsetjenesten og ved opphold i sykehus:

Avtalen klargjør kommunens og helseforetakets ansvar og forpliktelser knyttet til pasienters behov for ledsager ved reise til og fra spesialisthelsetjenester og/eller ved opphold i sykehus. Avtalen slår fast at Helse Finnmark har et helhetlig ansvar for å skaffe ledsager (7.3) og dekke utgifter (7.4). Kommunens kan bistå med å finne ledsager for pasient (8.2). Viser for øvrig til avtaleteksten i vedlegget.

b) Tjenesteavtale 7 delavtale nr 1 om samarbeid ved ansettelse av turnusleger:

Avtalen omhandler den nye søknadsbaserte turnuslegeordningen. Den beskriver også arbeidsgiveransvar og tilsettingsprosessene i helseforetaket og kommunene. Kommunen har arbeidsgiveransvar for turnuslegen de 6 månedene den er ansatt i kommunen. Tilsettingsutvalget består av: klinikkssjefene, avdelingslederne, fagansvarlig for turnuslegene, tillitsvalgt fra DNLF og evt. en representant for kommunene. Viser for øvrig til avtaleteksten i vedlegget.

Avtalens varighet

Avtalene gjelder fra de er underskrevet og frem til en av partene sier opp avtalen med 1 års oppsigelsesfrist.

Rådmannens vurdering

Kommunestyret godkjenner avtalene.

Det forutsettes at OSO tar initiativ til første evaluering, rutineutarbeidelser og revidering.

Ordfører og rådmann har fullmakt til å forvalte avtalene slik det er omtalt i saksframlegget.

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Kommunestyret godkjenner avtalene.

HELSE FINNMARK
FINNMÁRKKU DEARVVAŠVUOHTA

HAMMERFEST
KOMMUNE

Tjenesteavtale

mellom

Hammerfest kommune

og

Helse Finnmark HF

om

***Avtale om bruk av ledsager ved reise til og fra
spesialisthelsetjenesten
og ved opphold i sykehus
(Ledsageravtalen)***

1. Parter

Denne avtalen er inngått mellom XX kommune og Helse Finnmark HF (heretter helseforetaket).

2. Bakgrunn og avtalens omfang

Denne tjenesteavtalen er inngått i henhold til overordnet samarbeidsavtale pkt. 5, tredje avsnitt. I tilfelle konflikt mellom denne avtalen og overordnet samarbeidsavtale, skal sistnevnte ha forrang.

Denne avtalen omfatter ledsager ved reise til/fra, og ledsager ved opphold i sykehus. Ledsager i forbindelse med dagbehandling og poliklinisk konsultasjon omfattes av syketransportforskriften.

Følgetjeneste for akutt behandling innenfor feltet rus og psykiatri omfattes av egne retningslinjer ved lagt denne avtalen.

Denne avtalen omfatter ikke følgetjenester for gravide i den utstrekning dette er regulert i retningslinje til tjenesteavtale nr 8 (Samarbeid om jordmortjenester).

Barn på sykehus reguleres hovedsakelig av forskriften om barn på sykehus. Behov for ledsager ut over pårørende må organiseres på samme måte som for voksne i henhold til denne avtalens pkt. 8.

Denne avtalen omfatter ikke lege som ledsager pasient i ambulanse.

Denne avtalen omfatter ikke tilfeller der pasientens pårørende eller lignende er ledsager på reise i den utstrekning dette dekkes av syketransportforskriften (FOR 2008-07-04 nr 788). Refusjon av lønnsgodtgjørelse/overnatting for ledsager som faller inn under Syketransportforskriftens § 10c 2. setning blir særskilt omtalt i pkt. 7.4.

3. Formål

Formålet med denne tjenesteavtalen er å sikre bedre pasientbehandling og pasientforløp. Avtalen skal klargjøre kommunens og helseforetakets ansvar og forpliktelser knyttet til pasienters behov for ledsager ved reise til og fra spesialisthelsetjenester og/eller ved opphold i sykehus.

4. Vedlegg til avtalen

Følgende dokumenter er vedlegg til denne avtalen:

- Plan for kommunal vaktordning for pasient innlagt i Helse Finnmark
- Sivilt følgespersonell (ledsagertjeneste) for transport av psykisk syke med ambulansefly

5. Relevant lovverk

De mest relevante lovene denne avtalen baserer seg på er:

- Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m., LOV-2011-06-24-30 (hotjl)
- Lov om spesialisthelsetjenesten m.m., LOV-1999-07-02-61 (speshtjl)
- Lov om pasient- og brukerrettigheter, LOV-1999-07-02-63 (pasrhl)
- Lov om helsepersonell m.v., LOV-1999-07-02-64 (hpl)

Denne avtalen fyller ut og presiserer bestemmelser i *syketransportforskriften (FOR 2008-07-04 nr 788: Forskrift om rett til dekning av utgifter ved pasienters reise for undersøkelse eller behandling)*.

Brev fra Sosial- og helsedirektoratet av 9. juli 2007 som regulerer kostnader ifm sykehusopphold.

<http://www.helsetilsynet.no/no/Regelverk/Tolkningsuttalelser/Helse-omsorgstjenester/Ansvar-kostnader-kommunalt-ansatte-forbindelse-sykehusopphold/>

Brev fra HOD av 10.juni 2011 om ansvar for å organisere ledsagertjeneste for pasienter

<http://www.ks.no/tema/helse-og-omsorg/Helse/Helseforetakene-har-ansvar-for-a-organisere-ledsagertjenesten-for-pasienter/>

6. Vurdering av behov for ledsager

Rett til dekning av utgifter for ledsager skal være begrunnet i helsemessige, medisinske eller behandlingsmessige behov. Behovet skal vurderes i hvert enkelt tilfelle. I denne vurderingen vil blant annet følgende forhold bli vektlagt:

- Pasientens forflytningsevne
- Pasientens orienteringsevne
- Pasientens evne til å kommunisere (forstå og/eller gjøre seg forstått)
- Vurdering av sannsynligheten for at det vil oppstå behov for hjelp under reisen eller innleggelsen.
- Generell vurdering av hvor belastende reisen og/eller innleggelsen vil være i forhold til pasientens generelle og spesielle tilstand.

Vurderingen skal gjøres i samråd med pasienten, eventuelt pasientens pårørende og eventuelt kommunalt fagpersonell.

Vurderingen skal alltid ha pasientens beste og pasientens interesser i fokus.

7. Ledsager ved reise

7.1. Ledsager ved reise til spesialisthelsetjenesten

Pasienten har rett til ledsager etter bestemmelsene i syketransportforskriften. Lege eller den denne delegerer myndighet til, har ansvar for å vurdere pasientens helsetilstand i forhold til behov for ledsager ved reise.

7.2. Ledsager ved reise fra spesialisthelsetjenesten (hjemreise)

Helse Finnmark har ansvar for å vurdere pasientens behov for ledsager i forbindelse med at pasient reiser hjem etter innleggelse ved sykehuset.

7.3. Ansvar for å skaffe ledsager

Helse Finnmark har et helhetlig ansvar for å sørge for at ledsager er tilgjengelig når det er nødvendig for at reisen blir forsvarlig.

Som regel er det pårørende som ledsager pasienten. I de situasjoner der pasienten trenger ledsager, og det ikke er pårørende som kan ledsage, må partene enkeltvis eller i samarbeid bidra til å sikre en forsvarlig ledsagertjeneste.

Helse Finnmark er avhengig av hjelp fra kommunene for å kunne få til gode tjenester for den enkelte bruker. I denne avtalen forplikter partene seg til å samarbeide om å etablere en god ledsagertjeneste.

7.4. Dekning av utgifter til ledsager ved reise

Helse Finnmark ved Pasientreiser har ansvar for dekning av utgifter for reise for pasient og ledsager i henhold til syketransportforskriften, og denne avtalen.

Når pasienten av medisinske eller behandlingsmessige grunner har behov for ledsager, har ledsager rett til å få dekket nødvendige utgifter forbundet med det å følge pasienten. Hovedregel for dekning er regulert i Syketransportforskriften og pasient/ledsager sender inn reiseregning til Pasientreiser.

Ved refusjon av lønnsgodtgjørelse/overnatting for ledsager som faller inn under Syketransportforskriftens § 10 c 2. setning hvor kommunen iht pkt 7.3 har ordnet ledsager gjelder følgende:

- Lønn dekkes etter syketransportforskriftens satser for aktiv ledsagelse. Tid som tilbringes på hotell/annet overnattingssted uten pasient på samme rom regnes ikke som reise-/arbeidstid.
- Full dekning av overnatting på Helse Finnmarks avtalehotell.
- Kostgodtgjørelse iht Syketransportforskriften ved over 12 timers fravær fra hjemmet.

Der det er avtalt kommunalt ansatt ledsager dekker Helse Finnmark påløpt lønn under reisen med eventuelle tillegg.

7.5. Oppgjør mellom Helse Finnmark v/Pasientreiser og kommunen

I utgangspunktet skal billigste rutegående transport benyttes både ved reise til og reise fra Helse Finnmark. Dersom drosje er medisinsk nødvendig skal denne rekvireres av lege.

Kommunalt ansatt ledsager som reiser uten pasient skal reise på billigste måte. Utgifter dekkes av kommunen som får utgiftene refundert fra Helse Finnmark. Ledsager skal ikke betale egenandel.

8. Ledsager i forbindelse med opphold i sykehus

8.1. Helse Finnmarks ansvar og oppgaver

Hovedregel er at ved opphold i sykehus skal sykehuset dekke alle pasientenes behov i forbindelse med oppholdet. Det gjelder både omsorg, bistand, mat medisiner m.m. Behandlende lege ved Helse Finnmark avgjør om pasienten har behov for ledsager under opphold. I slike tilfeller kan sykehuset be kommunen om å bistå med å finne ledsager.

Før avgjørelse om at pasienten skal ha ledsager under opphold tas, skal ansvarlig helsepersonell ved Helse Finnmark så langt mulig diskutere og planlegge forhold rundt oppholdet, herunder ledsager, med kommunens omsorgstjeneste. Se også tjenesteavtale nr 3, «*Retningslinjer for innleggelse i sykehus*».

Helse Finnmark har ansvar for å utarbeide en plan hvor omfang av tjenester fremgår. Slik plan utarbeides i samarbeid med kommunen og pasienten/pårørende. Der det er aktuelt skal slik plan inneholde bestemmelser om turnusordning og utskifting av personell.

Helse Finnmark dekker kommunens kostnader for ledsager etter denne bestemmelsen etter nærmere plan mellom kommunen og Helse Finnmark. Kostnader skal spesifiseres på eget skjema som er vedlegg til denne avtalen.

Ved akutte innleggelser skal spørsmålet om ledsager ved innleggelse avklares så raskt som mulig.

8.2. Kommunens ansvar og oppgaver

Kommunen kan bistå med å finne ledsager for pasient som har behov for dette og der Helse Finnmark ikke kan dekke behovet.

Kommunen og Helse Finnmark skal sammen utarbeide en plan for oppholdet og ledsagerens oppgaver.

I særskilte tilfeller kan det være aktuelt at kommunen må ute kommunale tjenester også under oppholdet, jf rundskriv *fra Sosial- og helsedirektoratet av 9. juli 2007*.

Arbeidsgiveransvar og forsikringsordninger endres ikke ved ledsageroppdrag. I tilfeller der verken Helse Finnmark eller kommune er ledsagers arbeidsgiver er det helse Finnmark som tar dette ansvaret.

8.3. Ledsagerens rolle og oppgaver

Partene skal sikre at ledsageren bistår pasienten og behandlingen på en god måte. Partene skal blant annet også sikre at:

- Ledsageren er till stede for pasienten, og ivaretar dennes behov for oppfølging i det daglige.
- Ledsageren så langt mulig utfører arbeid som denne ellers gjør for pasienten og ikke benyttes til behandlingsrettet arbeid inne på sykehuset.
- Ledsageren retter seg etter rutiner og regler for den avdelingen de er på og utfører de oppgaver som er avtalt i arbeidsplanen.
- Ledsageren har taushetsplikt i henhold til helsepersonelloven.

8.4. Betaling/oppgjør

Etter at ledsageroppdraget er utført, sender kommunen refusjonskrav til Helse Finnmark for utgifter. Se også pkt 8.1 over.

Følgende utgifter skal dekkes av Helse Finnmark:

- Lønn ihht avtale for den enkelte innleggelse/ledsagelse
- Reise og diett
- Kostnader ved bytte av ledsager, i utgangspunktet en til to ganger pr uke, avhengig av oppholdets varighet.

Helse Finnmark har ansvar for å ordne overnatting for ledsager der det er behov for dette.

9. Brukermedvirkning

Tjenester som følger av denne tjenesteavtalen skal sikre og styrke brukernes interesser. Brukere skal involveres i utvikling av tjenester etter denne avtalen, jfr. også Overordnet samarbeidsavtale pkt. 3.

10. Varighet, revisjon og oppsigelse

Avtalen trer i kraft fra når den er underskrevet av partene og gjelder frem til en av partene sier opp avtalen med ett års oppsigelsesfrist, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 6-5 andre ledd. Dersom avtalen sies opp, skal ny avtale inngås innen det tidspunkt den oppsagte avtalen løper ut.

Partene er enige om å gjennomgå avtalen årlig og sørge for jevnlig rapportering og evaluering.

Slik gjennomgang skal også omfatte vedlegg til denne avtalen.

Hver av partene kan kreve avtalen revidert dersom vesentlige forutsetninger for avtalen endres eller erfaringer tilsier behov for dette.

11. Uenighet

Uenighet og tvist etter denne avtalen skal løses etter bestemmelsene i overordnet samarbeidsavtale mellom XX kommune og Helse Finnmark.

12. Dato og underskrift

Sted og dato:

Sted og dato:

For ... kommune

For Helse Finnmark HF

Samarbeidsavtale om ansettelse av turnusleger

mellom

Hammerfest kommune

og

Helse Finnmark

1. Parter

Denne samarbeidsavtale er inngått mellom xxxxxxxx kommune (heretter kalt kommunen) og Helse Finnmark HF (heretter kalt foretaket).

2. Bakgrunn

Samarbeidsavtalen er inngått i henhold til overordnet samarbeidsavtale pkt. 5.

Fra og med 2013 er det innført ny ordning med *søknadsbasert* turnustjeneste for nyutdannende leger.

Den nye ordningen innebærer at turnusordningen for nyutdannede leger gjøres søknadsbasert og turnuslegen søker på turnusstillingen og ansettes i henhold til ordinær ansettelsesprosess som i arbeidslivet for øvrig. Stillinger skal lyses ut i Helsedirektoratets turnusportal, mens tilsetting skjer lokalt etter arbeidslivets regler.

3. Formål

Formålet med denne avtalen er å klargjøre helseforetakets og kommunenes ansvar når det gjelder forvaltningen av ny søknadsbasert turnustjeneste for nyutdannede leger.

4. Lover, forskrifter og veiledere

4.1 Forskrifter

- FOR-2000-12-21-1384 Forskrift om spesialistgodkjenning av helsepersonell og turnusstillinger for leger - [Spesialistgodkjenningsforskriften \(lovdata.no\)](#)
- FOR-2001-12-20-1549 Forskrift om praktisk tjeneste (turnustjeneste) for lege ved loddtrekning - [Forskrift om turnustjeneste fordelt ved loddtrekning \(lovdata.no\)](#)
- FOR-2005-12-19-1653 Forskrift om veiledet tjeneste for å få adgang til å praktisere som allmennlege med rett til trygderefusjon - [Forskrift om veiledet tjeneste \(lovdata.no\)](#)
- FOR-2000-12-21-1379 Forskrift om lisens til helsepersonell - [Lisensforskriften \(lovdata.no\)](#)
- FOR-2005-03-18-252 Forskrift om krav til akuttmedisinske tjenester utenfor sykehus - [Akuttmedisinforskriften \(lovdata.no\)](#)

4.2 Veileder

Helsedirektoratet: Ny turnusordning for leger - Informasjon og veiledningsmateriell

1. utgave

http://helsedirektoratet.no/helsepersonell/turnusordning-for-leger/Documents/Ny_turnusordning_veiledningsmateriell_1.pdf

<http://helsedirektoratet.no/helsepersonell/turnusordning-for-leger/soke-pa-stilling/Sider/default.aspx>

<http://helsedirektoratet.no/helsepersonell/turnusordning-for-leger/Sider/default.aspx>

5. Roller og ansvar

"Ny turnusordning for leger innebærer nye roller og ansvarsoppgaver for både helseforetaket og kommunen. Helsedirektoratet har det overordnede ansvar for den nye turnusordningen for leger inkl det administrative og praktiske arbeidet med turnusportalen. Direktoratet fastsetter antallet turnusstillinger i helseforetak og i kommunene og fordeling av disse. Det administrative ansvar for behandling av søknader om turnuslisens og autorisasjon er delegert til Statens autorisasjonskontor for helsepersonell.

Fylkesmannen har ansvar for å opprette og godkjenne turnusstillinger i kommunehelsetjenesten, bistå helseforetak og kommuner i arbeidet med kobling av turnusstillingene og føre tilsyn med at turnustjenestens innhold og gjennomføring er i samsvar med myndighetenes krav.

Helseforetaket har arbeidsgiveransvar for turnuslegen de 12 månedene den er ansatt i foretaket. Turnuslegen inngår i virksomheten på lik linje med øvrige leger med de rettigheter og plikter som følger av arbeidsforholdet. Det skal oppnevnes personlig veileder for turnuslegen, og helseforetaket bør tilpasse tjenesten i avdelingen slik at turnuslegen kan delta i aktiviteter for å oppfylle målbeskrivelsen for sykehustjeneste.

Kommunen har arbeidsgiveransvar for turnuslegen de 6 månedene den er ansatt i foretaket. Turnuslegen inngår i virksomheten på lik linje med øvrige leger med de rettigheter og plikter som følger av arbeidsforholdet. Kommunen er ansvarlig for at turnustjenestens innhold og gjennomføring er i samsvar med målbeskrivelsen og at tilfredsstillende veiledning etableres. Kommunen bør tilpasse tjenesten slik at turnuslegen kan delta i aktiviteter for å oppfylle målbeskrivelsen for kommunehelsetjeneste. ”

Jf. FOR-2005-12-19-1653 Forskrift om veiledet tjeneste for å få adgang til å praktisere som allmennlege med rett til trygderefusjon - [Forskrift om veiledet tjeneste \(lovdata.no\)](https://lovdata.no)

6. Tilsettingsprosess i foretaket.

6.1 Utlysning av turnuslegestillinger

Turnuslegestillingene utlyses koblet med helseforetaket og kommunehelsetjenesten i Helsedirektoratets turnusportal med en felles utlysningsannonse ihht. Helsedirektoratets tidsfrister. Turnuslegene tilsettes i en stilling ved helseforetaket med en varighet på 12 mnd. og i en stilling i en bestemt kommune med 6 mnd. varighet. Oppstarttidspunkter i turnuslegestilling vil være 1. mars og 1. september.

6.2 Behandling av søknader i HR-senteret i Helse Finnmark HF

Etter søknadsfrist utløp sender HR-senteret ut søkerlister, søknad, cv, attester og vitnemål til klinikksjefene ved Hammerfest og Kirkenes sykehus. Klinikksjefene i samarbeid med avdelingsledere, fagansvarlig for turnuslegene (alternativt eller også medisinsk faglig ansvarlig medisinsk avdeling), tillitsvalgt fra DNLF og evt. en representant for kommunene fungerer som tilsettingsutvalg og velger ut søkere ut i fra følgende kriterier:

- Faglige kvalifikasjoner
- Tanke på framtidig rekruttering
- Tilknytning til Finnmark
- Språkkunnskap; samisk, russisk eller finsk

Det kan foretas intervjuer under som fremlegges for tilsettingsutvalget før innstilling av søkere. Det anbefales at det lages en lang innstillingsliste med eks. 15 personer, da de samme søkerne kan søke stillinger i andre foretak.

Innstillingslisten sendes HR-senteret for videre saksbehandling.

6.3 Saksbehandling i helseforetaket

HR-senteret sender tilbud om turnusplass i helseforetaket til søkerne. Informasjonsskriv vedrørende videre saksbehandling og tiltredelsestidspunkt i kommunehelsetjenesten vedlegges tilbudet om turnusplass. Turnuslegen får svarfrist ihht. Helsedirektoratets tidsfrister.

Turnuslegen takker ja til stillingen ved å signere avtalen og sende den tilbake via e-post, og er dermed bundet til turnusstillingen i helseforetaket og til kommunen.

Helseforetakets HR-senter sender informasjon til Fylkesmannen ved helseavdelinga og kommunen som turnusstillingen er koblet opp mot om tilsatte turnusleger.

6.4 Fylkesmannens ansvarsområde

Fylkesmannsembete har ansvar for å opprette og godkjenne turnusstillinger i kommunehelsetjenesten, og bistå helseforetak og kommuner i arbeidet med kobling av turnusstillingene.

7.0 Tilsettingsprosess i kommune

7.1 Tilsetting i stilling som turnuslege i kommunen

Helseforetakets HR-senter sender informasjon om tilsettinger i turnuslegestillinger koblet opp mot kommunene. Turnustjeneste i kommunen kan ikke påbegynnes før sykehusturnus er godkjent. Dokumentasjon på godkjent sykehusturnus skal fremvises til personlig veileder i kommunen.

7.2 Informasjon om turnusplass i kommunen

Kommunehelsetjenesten sender informasjonsskriv til turnuslegene om turnusplass senest 6 mnd før tiltredelsesdato.

7.3 Utsendelse av arbeidsavtale fra kommunene

Kommunehelsetjenesten sender ut arbeidsavtale om turnusstilling senest 3 mnd. før tiltredelsesdato.

Fylkesmannen ved helseavdelinga holdes orientert om ansettelsene i kommunene.

8. Samarbeidsforum

Det opprettes et samarbeidsforum mellom helseforetaket og de koblede kommuner. Forumet møtes x 2 pr år. Formålet med møtene er informasjonsutveksling før turnuslegen starter i stilling i kommunen og evaluering av ordningen etter endt turnustjeneste.

9. Avvik / uenighet

Håndtering av avvik på inngåtte avtaler, retningslinjer og prosedyrer, er nødvendig for å sikre at det etableres et system for lukking av avvik, læring og erfaringstilbakeføring.

Avvik og/eller uenighet/er og/eller tvist/er håndteres i henhold til prinsipper nedfelt i overordnet samarbeidsavtale mellom xxx kommune og xxxx helseforetak.

10. Iverksetting, revisjon og oppsigelse

Avtalen trer i kraft fra xxxx, og gjelder frem til en av partene sier opp avtalen med ett års oppsigelsesfrist, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 6-5 andre ledd. Dersom avtalen sies opp, skal ny avtale inngås innen det tidspunkt den oppsagte avtalen løper ut.

Partene er enige om å gjennomgå avtalen årlig og sørge for jevnlig rapportering og evaluering. Hver av partene kan kreve avtalen revidert dersom vesentlige forutsetninger for avtalen endres eller erfaringer tilsier behov for dette.

Dato og underskrift

Sted og dato:

Sted og dato:

For ... kommune

ForHelse Finnmark HF

Saksbehandler: Ann-Kristin Nakken Strandheim

Saksnr.: 2012/2535-24/

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
31/13	Styret for kultur, omsorg og undervisning	07.10.2013
51/13	Styret for miljø og utvikling	08.10.2013
78/13	Formannskapet	10.10.2013
	Kommunestyret	

Saksdokumenter vedlagt:

- 1 Revidert utgave av Boligsosial handlingsplan
- 2 Vedlegg 1: Samlet oversikt over tiltak for perioden 2013 - 2018
- 3 Vedlegg 2: Statusoppdatering på tiltak fra 2011
- 4 Høringssvar - Rus- og psykiatritjenesten
- 5 Høringssvar - Husbanken
- 6 Høringssvar - Akkarfjord Bygdelag
- 7 Høringssvar - Fag- og forvaltningsenhet i Sektor Helse og Omsorg
- 8 Høringssvar - Helse og Omsorg
- 9 Høringssvar - Helsesøstertjeneste / forebyggende tjenester

Boligsosial handlingsplan 2013 - 2018

Saken gjelder

Godkjenning av Boligsosial handlingsplan for perioden 2013 til 2018.

Planen er en revidert utgave av Boligsosial handlingsplan 2012 – 2017 som ble vedtatt i Kommunestyret 8. desember 2011.

Sakens bakgrunn og fakta

Boligsosial handlingsplan er en plan for hvordan kommunens boligmasse og bruk av botiltak på best mulig måte kan imøtekomme behovet til vanskeligstilte på boligmarkedet i Hammerfest kommune. «Med vanskeligstilte på boligmarkedet menes personer som trenger hjelp til å skaffe seg bolig på grunn av dårlig økonomi, nedsatt funksjonsevne, helsemessige eller sosiale problemer, dårlige kunnskaper om det norske boligmarkedet eller liknende forhold» (Husleieloven § 11-1).

Boligsosial handlingsplan skal være forankret i kommunens visjon «*Sammen for Hammerfest*» og den skal være knyttet opp mot kommunens boligutbyggingsplaner. Boligsosial handlingsplan skal være sentral i utformingen av boligpolitikk i Hammerfest kommune og skal danne grunnlaget for helhetlig tenkning og prioriteringer.

Det er et overordnet mål i norsk boligpolitikk at alle skal bo trygt og godt. I st. meld nr. 49 (1997-1998) *Om boligetablering for unge og vanskeligstilte* oppfordres kommunene til å utarbeide lokale handlingsplaner for boligetablering. I 2001 kom en bestilling fra Kommunestyret til administrasjonen på utarbeidelse av en boligsosial handlingsplan for Hammerfest kommune. I desember 2011 ble «Boligsosial handlingsplan for perioden 2012 – 2017» vedtatt i Kommunestyret. Planen hadde 31 tiltak som skal bidra til en god boligforvaltning, og et av tiltakene var at planen skal rulleres politisk årlig, første gang i 2013. Revidering av Boligsosial handlingsplan ble lagt til prosjektet «Ny organisering og drift av boligforvaltningsenhet i Hammerfest kommune».

Revideringen

Tjenestene som nevnes i planens tekstdel og de med ansvar for tiltak i planen er kontaktet i forbindelse med revideringen av planen. Innspillene fra tjenestene har bidratt til en oppdatert tekstdel og har resulterte i fire nye tiltak (tiltak 19, 20, 21 og 23 i vedlegg 1).

Andre endringer er resultat av:

- Helse og omsorgstjenesteloven fra 2012
- Budsjett og økonomiplanen for 2013
- Stortingsmelding nr. 17 (2012 – 2013) «Byggje – bu – leve»
- Husbankens boligpolitikkanalyse for Hammerfest (Januar 2013)
- NIBR-rapport 2013:5 «Bostedsløse i Norge 2012 – en kartlegging»

Før den reviderte planen ble sendt på høring var den til uttalelse hos ressursgruppa og styringsgruppa til prosjektet «Ny organisering og drift av boligforvaltningsenhet i Hammerfest kommune».

Høringssvar

Handlingsplanen er sendt på høring til 31 adressater. Det er kommet 6 høringssvar. Høringssvarene er vedlagt saksfremlegget.

Boligsosial handlingsplan er en temaplan men administrasjonen valgte å legge den til offentlig ettersyn i perioden 23.8. – 13.9.2013. I denne perioden kunne planen leses på Servicekontoret, Hammerfest bibliotek og på kommunens hjemmeside.

Rådmannens vurdering

God boligforvaltning forutsetter en organisering med fokus på boligsosialt arbeid og tverrfaglig samarbeid internt i kommunen, men også med Hammerfest Eiendom KF, NAV, Husbanken og andre aktuelle aktører.

Det er et statlig mål at flest mulig skal være selvhjulpne på boligmarkedet, at flere skal kunne eie egen bolig og at Husbankens økonomiske virkemidler i større grad enn tidligere skal rettes mot vanskeligstilte husstander. Et langsiktig mål er å bekjempe bostedsløshet. Boligsosial handlingsplan sier noe om kommunal boligmasse, boligbehov og boligsosiale virkemidler, og er et godt bidrag i arbeidet med bolig til vanskeligstilte og boligsosiale tiltak.

Tiltakene i handlingsplanen er ikke kostnadsberegnet, og eventuelle budsjettendringer er et lederansvar innenfor de berørte sektorene og virksomhetene. Tiltak gjennomføres i tråd med årlig budsjett og Økonomiplan 2013 – 2016.

Kommunen har mottatt følgende innspill i høringsfasen:

Rus- og psykiatritjenesten:

Kapittel 4. Boliger

Tjenesten ønsker å endre tabell 3, men fordi dette er en tabell som viser Hammerfest Eiendom KF sin oversikt over boenheter gjøres ingen endringer. Høringssvaret viser imidlertid at tjenestene og det kommunale foretaket benytter forskjellige kategorier til å beskrive type bolig.

Kapittel 7.6. Rusmiddelmisbrukere

Tjenesten informerer om at antall personer med dobbeltdiagnose har økt fra 8 til 10. Antallet endres.

Kapittel 7.6.1. Forslag til tiltak

«Tiltak 19. For å kunne tilby et helhetlig tilbud må tjenesten disponere boenheter til:

- Personer på ettervern (Rusfritt boalternativ)
- Personer med dobbeltdiagnose
- Personer med dårlig boevne»

Tjenesten foreslår at punkt to endres til «Personer med dobbeltdiagnose og/ eller som er i LAR». Tiltaket endres i henhold til høringssvar.

«Tiltak 20. Videreutvikle botreningstilbud for personer med dårlig boevne».

Tjenesten foreslår at tiltaket endres til «Videreutvikle botreningstilbud for personer som er i en rehabiliterings- og normaliseringsprosess i Parkgata 34».

Tiltaket endres til «Videreutvikle botreningstilbud for personer som er i en rehabiliterings- og normaliseringsprosess». Adressen utelates da tiltaket kan gjennomføres også på andre adresser.

Kapittel 9. Vedlegg 1

Tiltak 3 sier at Parkgata 34 *vurderes* bygd om pga. tomtens beliggenhet. I den opprinnelige planen ble det foreslått at Parkgata 34 skulle selges, samtidig som det ble pekt på «muligheten som ligger i å bygge et større kommunalt bygg på denne tomten og tilliggende kommunale tomter». Tjenesten ønsker at tiltaket skal si at det planlegges videreutvikling av lavterskelsenter og botreningstilbud på adressen. Det er ingen planer om at bruken skal endres, men tiltaket bør bli stående slik det er formulert fordi det åpner for en vurdering av bruken. Dette er i tråd med den opprinnelige planens ønske om fleksibel bruk av kommunal boligmasse.

Husbanken:

Kapittel 1.2. Oppbygging og symbolikk

Husbanken ønsker at det skal komme tydeligere fram at dette er en revidert plan, og at det skal skisseres hvilke endringer som er foretatt og presiseres at status/ endringer i forhold til tiltak fra forrige plan fremkommer i vedlegg 2. Innspillet er tatt til etterretning. Kapittel 1.1 sier at dette er en revidert plan, og i kapittel 1.2 er det presisert at vedlegg 2 viser status. Det gjøres imidlertid ikke rede for endringer i planen da dette framkommer av saksframlegget.

Kapittel 5.3. Lån, tilskudd og bostøtte

Under punktet om startlån står følgende: «Hammerfest kommune avsetter 0,25% av utlånte startlånmidler til tapsfond». Dette er uriktig og Husbanken ønsker at setningen fjernes. Administrasjonen er enig med Husbanken og setningen er fjernet.

Akkarfjord bygdelag:

Bygdelaget informerer om at Akkarfjord har flere beboere i målgruppen, og de ønsker at kommunen skal tilrettelegge for disse personene i Akkarfjord. Personer med lav inntekt, eldre og bevegelseshemmede nevnes spesielt, og det pekes på behovet for trygde- og omsorgsboliger. Videre er det et ønske at kommunens to hus i Akkarfjord «utrustes og tilpasses i forhold til universell utforming». Bygdelaget mener det bør bevilges penger og informeres om mulighetene til å få tilpasset egen bolig.

Innspillet er tatt til etterretning. Tiltak 13 gir Helse og Omsorg ansvar for å kartlegge boligbehovet til eldre på Seiland og Sørøya. Tiltaket er nå utvidet til også å kartlegge behovet til bevegelseshemmede på Seiland og Sørøya, samt komme med forslag til tiltak. Tiltak 7 sier at låne- og tilskuddsordninger skal gjøres godt synlig for brukerne. Dette innebærer blant annet å lage en informasjonsfolder til publikum. Punktet endres til «Utarbeide informasjonsfolder til publikum samt distribuere denne til beboere på Sørøya og Seiland». Tiltak 8 sier at kommunen skal videreutvikle bruken av tilskuddsordninger. Her er et punkt om salg til vanskeligstilte, og et punkt om husstander med sterkt funksjonshemmede barn. Det er ført på et nytt punkt om å prioritere tilskudd til tilrettelegging av bolig for eldre slik at de kan bli boende hjemme lengst mulig. Dette er i tråd med innspillet fra Helse og Omsorg som sier: «I følge pleie og omsorgsplan 2007 – 2014 er det en utfordring å få til en boligutvikling som kan forebygge at eldre legges inn for tidlig i en institusjon.»

Fag- og forvaltningsenhet i Sektor Helse og Omsorg:

Kapittel 2.1. Målgrupper

Enheten begrunner hvorfor kapittel 2.1.4. *Utviklingshemmede* bør slås sammen med kapittel 2.1.8. *Personer med andre funksjonshemminger*. Innspillet tas til etterretning og etter forslag fra enheten endres kapittel 2.1.4. til «Personer med medfødt eller tidlig ervervet funksjonshemming».

Kapittel 2.3. Statlige og kommunale føringer

Enheten begrunner hvorfor «Morgendagens omsorg» (Meld. St. 29) er relevant. Innspillet tas til etterretning og «Morgendagens omsorg» (Meld. St. 29) gjøres rede for og henvises videre til. Velferdsteknologi er viktig for at personer skal kunne bo hjemme så lenge som mulig, og i utformingen av den kommunale boligmassen.

Kapittel 4.1.1. Utvikling i antall boliger

Administrasjonen merker seg følgende kommentar: «Kommentar til at ”nytt omsorgssenter vil gi 20 korttids- og rehabiliteringsplasser”. For at dette skal være reelt er det viktig å huske på at rehabilitering er langt mer enn en seng/en plass. Rehabilitering fordrer tverrfaglig samarbeid og ressurser, noe som blir viktig i planleggingen av det nye omsorgssenteret».

Kapittel 7. De vanskeligstilte gruppene – utfordringer

Helse og Omsorg viser til egen kartlegging og peker på et økende omsorgsbehov for barn med autisme, ADHD m.fl. Informasjonen om personer med utviklingsforstyrrelser er lagt til i planen i kapittel 7.4. *Personer med medfødt eller tidlig ervervet funksjonshemming*. Ved neste rullering av planen er det ønskelig at de nye tallene legges til grunn for kapittelet.

Kapittel 7.4. Personer med medfødt eller tidlig ervervet funksjonshemming

Helse og Omsorg forteller litt om hva egen kartlegging viste. Informasjonen tilføyes i kapittelet.

Kapittel 7.6. Rusmiddelmisbrukere

Her står det at «17 personer er under rehabilitering, har vært under eller skal til rehabilitering». Helse og Omsorg ønsker at det spesifiseres at dette er rehabilitering i spesialisthelsetjenesten. Administrasjonen er enig, og teksten er endret.

Helse og Omsorg:

Helse og Omsorg påpeker at: «En utbygging av tilrettelagte boliger er nødvendig for å kunne innfri behovene for en mer utvidet hjemmebasert tjeneste. Funksjonelle boliger er nødvendige betingelser for at eldre skal kunne bo lengst mulig hjemme.» Omsorgsboliger ønskes som eget tiltak i planen.

Tiltak 18 sier at det skal utarbeides «oversikt over behovet for framtidig antall omsorgsboliger med personalbase for tjenester. Gjelder også behov for enkeltstående omsorgsboliger i ordinær boligmasse i nærheten av personalbase – Satelitter.» Tiltaket er videreført fra den opprinnelige planen og har samme plassering som i den opprinnelige planen, under kapittel 7.3. *Fysisk funksjonshemmede*. For at tiltaket lettere skal kunne ses i sammenheng med gruppen eldre er det tilført en boks som henviser til tiltak 8 og 18 i kapittel 7.8. *Eldre*. Følgende informasjon fra høringssvaret er også tilført kapittelet om eldre: «I følge pleie og omsorgsplan 2007 – 2014 er det en utfordring å få til en boligutvikling som kan forebygge at eldre legges inn for tidlig i en institusjon. En utbygging av tilrettelagte boliger er nødvendig for å kunne innfri behovene for en mer utvidet hjemmebasert tjeneste.» Videre er det påført en henvisning til Pleie og omsorgsplan 2007 – 2014 i kapittel 7.3.1 og tiltak 8 er utvidet til også å prioritere tilskudd til tilpasning av bolig til eldre slik at de kan bli boende hjemme lengst mulig.

Helsesøstertjenesten/ Forebyggende tjenester:

Tjenesten peker på utfordringer knyttet til det å være innvandrere på boligmarkedet i Hammerfest. Det er viktige spørsmål tjenesten stiller og alle enheter som jobber boligsosialt rettet mot innvandrere møter på utfordringer av lignende karakter. I 2013 fikk innvandrer-tjenesten innvilget søknad om kompetansetilskudd fra Husbanken til prosjektet «Liten by – store boligutfordringer! Kartlegging av boligsituasjonen til flyktninger og innvandrere i Hammerfest med forslag og realisering av boligtiltak». Prosjektet nevnes i kapittel 7.2. *Flyktninger og innvandrere*, og tiltak 17 er å gjennomføre prosjektet. Ved neste revidering av Boligsosial handlingsplan forventes det at prosjektet vil bidra med informasjon og tiltak.

Kapittel 4.3. Prisfastsetting og husleienivå på kommunale boliger

Tjenesten stiller spørsmålstegn ved bruk av markedspris. «Kan kommunen være med å holde oppe en høy pris i markedet med dette?». Tiltak 4 i den opprinnelige planen var at husleien på kommunale boliger skulle justeres til markedsverdi. Hammerfest Eiendom KF fikk ansvar for å gjennomføre tiltaket, og politisk vedtak ble fattet i Kommunestyret 18.12.2012.

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Kommunestyret vedtar Boligsosial handlingsplan 2013 - 2018, med tiltak og prioritering av tiltak som beskrevet i vedlegg 1.
2. Boligsosial handlingsplan rulleres annen hvert år, og første gang i 2015.

Saksbehandler: Odd-Børge Pedersen
Saksnr.: 2013/1814-2/

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
79/13	Formannskapet	10.10.2013
	Kommunestyret	17.10.2013

Saksdokumenter vedlagt:
Saksdokumenter ikke vedlagt:

Finansieringsmodeller for utbygging av næringsarealer

Saken gjelder

Administrasjonen fikk i kommunestyret den 20.6.2013 i oppdrag å utrede forskjellige finansieringsmodeller for utbygging av næringsarealer i Hammerfest kommune. Dette arbeidet er nå utført og administrasjonen legger frem 3 modeller til drøfting i kommunestyret.

Sakens bakgrunn og fakta

Kommunestyret i Hammerfest behandlet og vedtok den 20.6. 2013 handlingsplan 2013-2015 til Strategisk Næringsplan 2009-2018. I handlingsplanen er økt verdiskaping for Hammerfestsamfunnet hovedfokus. Utbygging av nye næringsarealer ble av kommunestyret sett på som et viktig virkemiddel for måloppnåelse. Det ble derfor vedtatt at det skulle igangsettes en detaljprosjektering av næringsarealene på Rypklubbeidet. Dette arbeidet er nå påbegynt av Reinertsen AS som vant anbudskonkurransen. I samme møte ble det fra kommunestyret bedt om at alternative finansieringsløsninger måtte utredes p.g.a Hammerfest kommunes svært store og krevende investeringsportefølje på ca 920 millioner kr for inneværende og de neste 4 årene.

I lys av dette har administrasjonen, gjennom en arbeidsgruppe ledet av næringssjefen med støtte fra økonomisjef og overingeniør, nå utredet 3 finansieringsmodeller for utbygging av næringsarealer i Hammerfest. Vi har i utredningen fokusert på å finne finansieringsløsninger som gir minimal belastning på kommuneøkonomien. Dette fordi at vi ønsker å redusere den økonomiske risikoen slik at kommunens frihet til gjennomføring av fremtidige kommunale prosjekter ikke blir svekket.

Modellene gjelder i første omgang for utbygging av Rypklubbeidet, men det kan vise seg at valgt løsning også vil påvirke valg av utbyggingsløsning for fremtidige næringsarealer. Modellene som legges frem for drøfting er:

- 1. *Salg av området til private utbyggere.***
- 2. *Lånefinansiert opparbeidelse av området til selvkost, en modell tilnærmet lik utbyggingen av mellomvannet boligfelt.***
- 3. *Langsiktig utleieavtale til aksjeselskap med ekstern finansiering av opparbeidelse, utbygging og drift av området, en modell tilnærmet lik Polarbase AS.***

Fordeler og ulemper med den enkelte modell belyses senere i saken.

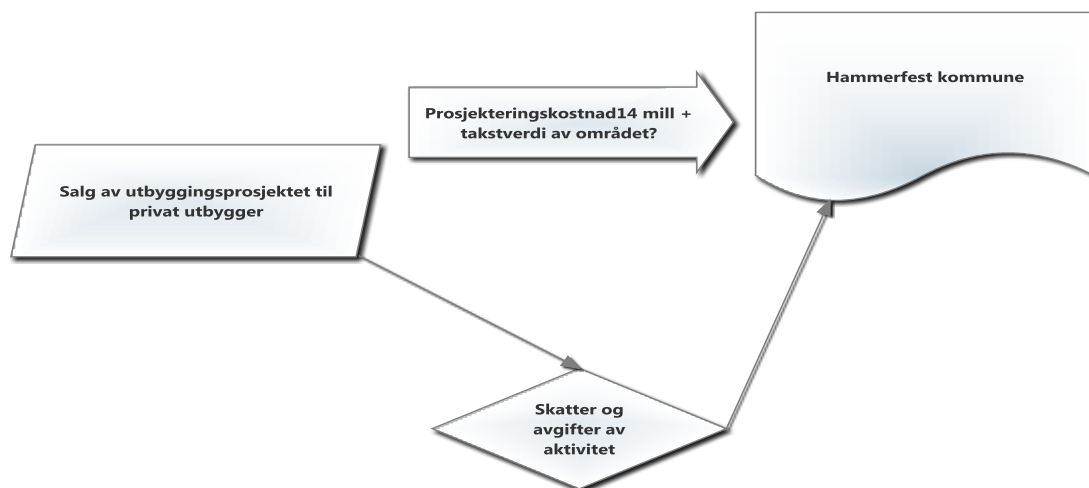
Opplysninger om saken

I den nylig vedtatte handlingsplanen til Strategisk næringsplan er bruk av lokal kompetanse for å bidra til å øke konkurransekraften til lokale bedrifter, et av de nye *strategiske grepene* vi introduserte. I tråd med dette har arbeidsgruppen derfor benyttet direktøren i HONU A/S som kontaktpunkt og rådgiver i møter med eksterne investorer. Det har vært avholdt investormøter der investeringsmulighetene i Hammerfest ble presentert; et i København med en av verdens største og mest solide banker, og et i Oslo med en av Nordens største private fond som forvalter ca 300 milliarder kroner. Tilbakemeldingen etter begge møtene har vært svært gode der begge viste stor interesse for presentasjonen vår. Gjennom sommerferien har bankforbindelsen hatt et eget analytikerteam til å se på saken og de har konkludert positivt. De er innstilt på å gå videre i samtaler der en avtale om utbygging og drift av næringsareal i Hammerfest kommune etter modell 3 er målet. I tillegg har også et stort norsk fond, avledet av offentlig virksomhet, på eget initiativ tatt kontakt, og besøkt oss, for å se på muligheten for å investere i infrastruktur i Hammerfest. Den mottakelsen og interessen som investerings-case har fått, viser at investeringer i infrastruktur i Hammerfest er svært interessant, både for nasjonal og global kapital. *Investorenes navn er utelatt i saksfremlegget fordi forretnings-caset foreløpig er sensitiv informasjon og vil påvirkes av offentliggjøring (jf. Offl § 6 første ledd nr 2 bokstav b, og fvl. § 13 første ledd nr. 2).*

En illustrasjon av den enkelte modell og hovedtrekkene av fordeler og ulemper (ikke uttømmende) følger.

Modell 1: *Salg av området til private utbyggere.*

Salg av området til privat utbygging

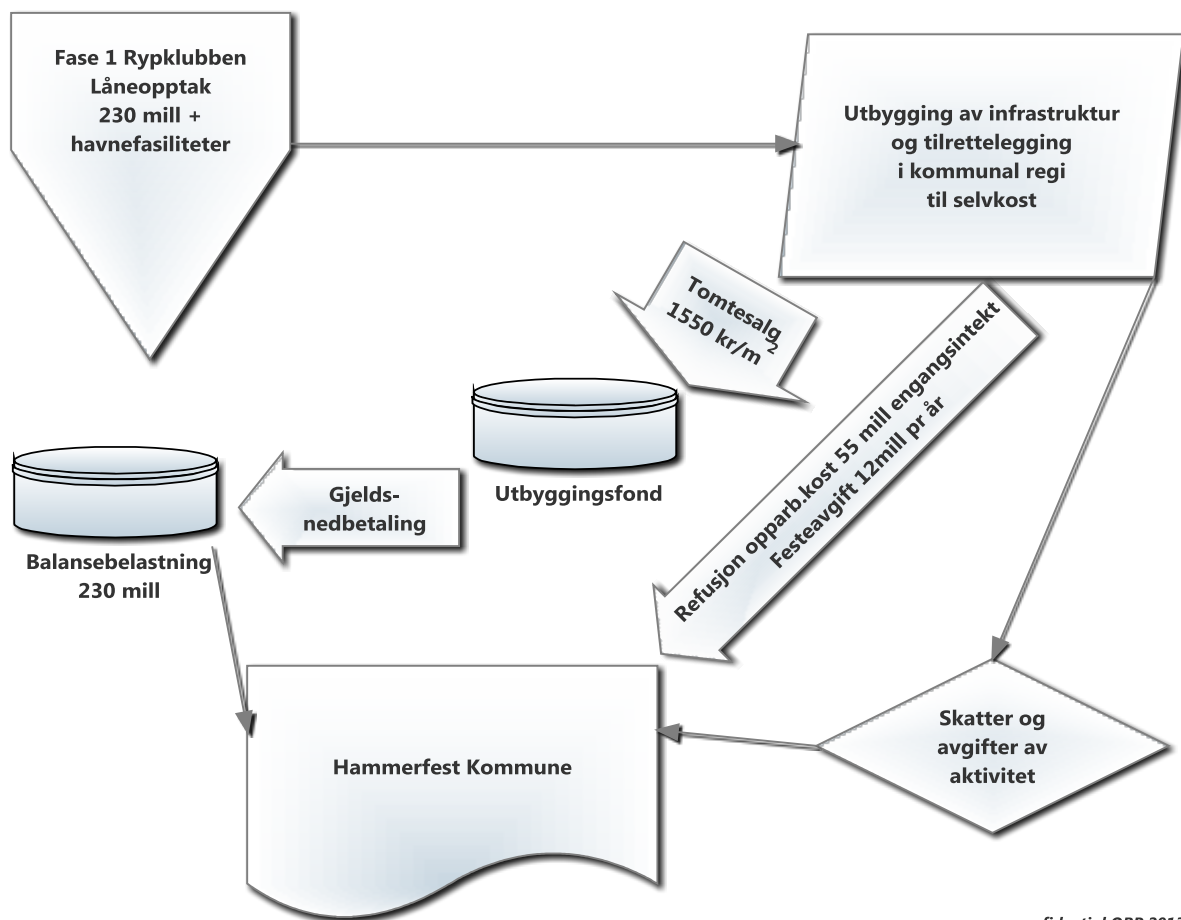

Confidential OBP 2013

Som illustrasjonen viser er dette en enkel modell der kommunen får igjen prosjekteringskostnadene + områdeverdien fastsatt etter skjønn eller takst. Tildelingsreglementet for Hammerfest kommune kan benyttes ved valg av en slik modell. *I tillegg til inntekt fra eiendom kommer inntekter i form av skatter og avgifter på aktiviteten som for øvrig er beregnet til å være lik for **alle tre modellene**.* Det som vil avvike mellom modellene er til hvilket tidspunkt man forventer at området gir full sysselsetting og verdiskaping. Denne problemstillingen vil være viktig for utbygger, men vi har ikke brukt ressurser på å utrede dette nevneverdig, all den tid det er usikkert hvilken modell som blir valgt. Den største utfordringen med å bruke en slik modell vil være å få en akseptabel pris på et område som ikke er opparbeidet.

Modell 2: Lånefinansiert opparbeidelse av området til selvkost, en modell tilnærmet lik utbyggingen av mellomvannet boligfelt.

Utbygging ved selvkost

confidential OBP 2013

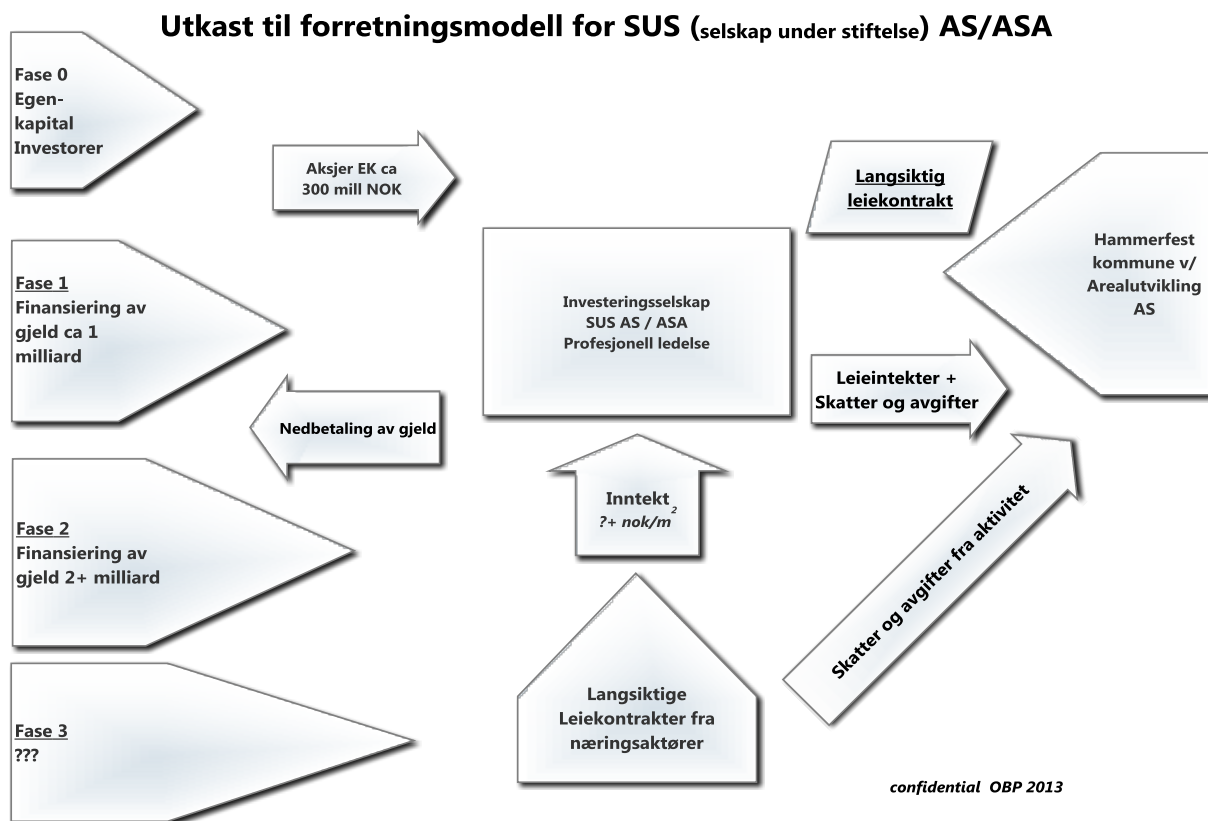
Ved full utnyttelse av arealene vil tomtekostnad for kjøper være ca 1550 kr/m² ved en estimert utbyggingskostnad på 230 millioner. Illustrasjonen kan gi et feilaktig inntrykk av at man kan selge tomter og samtidig få inn festeavgift, dette er ikke tilfelle. At begge inntekststypene er medtatt kommer av at modellen gir to finansieringsløsninger: 1 gjennom salg av tomter og 2 gjennom refusjon opparbeidelseskost totalt ca 55 millioner + årlig festeavgift på 12 millioner, eller en kombinasjon av disse. Tildelingsreglementet for næringsarealer i Hammerfest kommune vil kunne benyttes ved å bruke en slik modell. Løsningen vil i begge tilfeller kreve et låneopptak og balansebelastning på kommunens økonomi.

Den store fordelen ved en slik finansieringsløsning vil være at vi som kommune har kontroll på hvilke typer næring og hvilke aktører man ønsker skal etablere seg i Hammerfest, hvis dette er et mål. Ved å velge denne modellen vil kommunens «egne» behov for næringsarealer til en «styrt» utvikling i tråd med politiske ønsker og vedtak være fullt mulig. Forutsatt at det er betalingsvillighet i næringene for kjøp eller feste av tomtene.

Ulempen med modellen er at den forutsetter et låneopptak i størrelsesorden 200-230 millioner, der det vil være usikkerhet om når inntektene som skal betjene et slikt lån kommer, samt at aktivitet på området vil avhenge av investeringsvilje/evne til den enkelte bedrift som tildeles tomt. Risikoen vil i

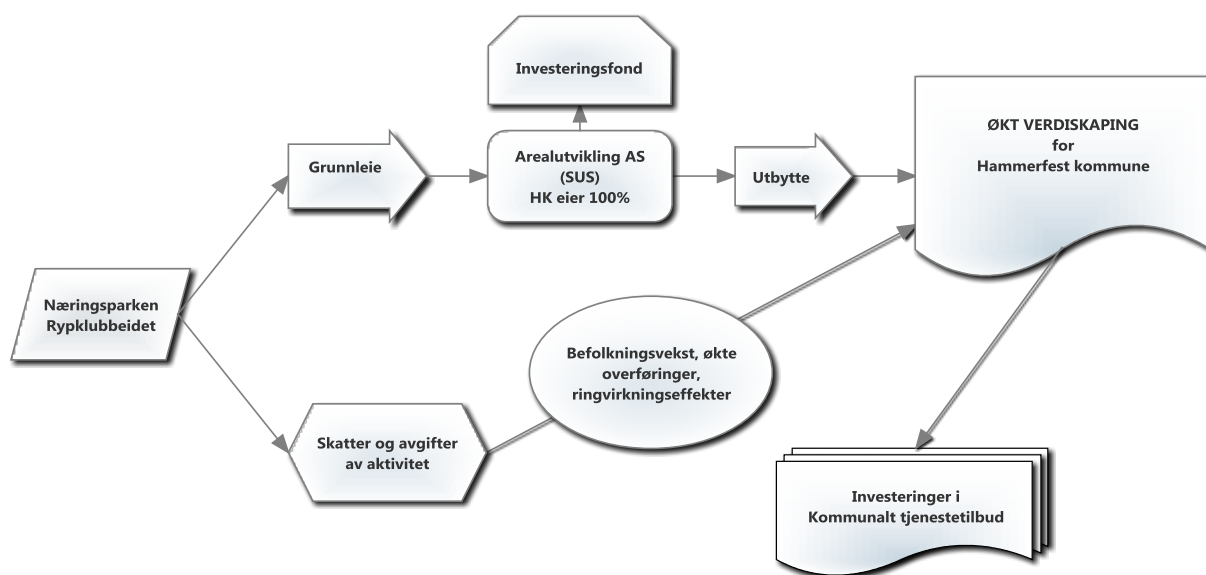
stor grad være at man ved et så stort låneopptak kan måtte forskyve andre viktige kommunale prosjekter.

Modell 3: Ekstern finansiering av opparbeidelse, utbygging og drift etter modell 3.

Denne modellen er den som har vært mest krevende i den forstand at dette er en ny måte å tenke finansiering av offentlige utbyggings- og utviklingsprosjekter på. Tilbakemeldinger fra investorgrupper viser at denne måten å gjennomføre store utviklingsprosjekter på er evolusjonær i den forstand at man tar et steg videre i forhold til hvordan det offentlige tradisjonelt har tenkt finansiering av infrastrukturprosjekter på. Grunntanken er at det stiftes et rent kommersielt selskap med utelukkende investorkapital (tenkt selskapsstruktur vist over), som har alle rettigheter innfor det avtaleverket og planverk som nedfelles i en utviklingsavtale mellom Hammerfest kommune og selskapet. All finansiell risiko bærer investorene i selskapet. Selskapet skal utvikle området gjennom tilrettelegging av areal og oppføring av industribygg for utleie til aktørene. Selskapet vil dermed også nyte godt av alle direkte inntekter som området gir. Hammerfest kommune får sine inntekter gjennom en grunnleie på eiendommen gjennom langsiktige leieavtaler, samt inntekter fra skatter og avgifter på aktiviteten som området gir. Dette er vist på illustrasjonen under. Det må understrekes at selskapsmodellen ikke er forhandlet om, men den eventuelt endelige modellen vil sannsynligvis ikke avvike mye fra illustrasjonen. Tildelingsreglementet for næringsarealer i Hammerfest kommune vil ikke kunne benyttes ved å bruke modell 3.

Inntektsmodell fra SUS AS for Hammerfest Kommune

confidential OBP 2013

4 fordeler ved modellen er:

- 1 Økonomien til Hammerfest kommune blir ikke belastet i negativ retning av utbyggingen. Kommunen får direkte inntekt uten å ha hatt større utgifter.
- 2 Man får etablert global investorkapital til Hammerfest, og derigjennom også tiltrekke seg etableringer som søker sikkerhet gjennom solide økonomiske aktører med global risikovillig kapital.
- 3 Man vil være sikret at utbyggingen av hele området vil komme så raskt som overhode mulig da dette er i utbyggers egeninteresse siden dette får direkte økonomiske konsekvenser for selskapet.
- 4 Man må kunne anta at løsningen vil frigi kommunale næringsarealer som er p.t. er i bruk og således bidra til at kommunen blir bedre stilt m.h.t. næringsarealer til alternativ næring.

4 ulemper ved å velge en slik utbyggingsmodell er:

- 1 At Hammerfest kommune gir fra seg muligheten, ut over det som ligger i avtalen med selskapet og øvrig planverk, til å kontrollere næringsutviklingen i Hammerfest.
- 2 Hammerfest kommunes akutte behov for nye næringsarealer for tildeling til nye aktører blir i utgangspunktet ikke løst.
- 3 Selskapet vil være kommersielt slik at i utgangspunktet vil leietakers kjøpekraft være avgjørende for etableringer på området.
- 4 Man kan anta at modellen får betydning for fremtidige utbygginger av næringsarealer i «lukrative» områder, gjennom evt. opsjoner, slik at investorene får bedre sikkerhet for investert kapital.

Juridiske avklaringer

Det er prinsipielt ingen ting i veien for at kommunen kan være eier, deleier eller leie ut området til et AS som utvikler dette. Administrasjonen har vært i dialog med advokatene i KS Bedrift om problemstillinger knyttet til offentlig eierskap i et aksjeselskap.

Den mest ryddige og minst kompliserte modellen for å bygge ut næringsarealer på er ved at kommunen etablerer et eget AS for eksempel Arealutvikling AS (for enkelthetsskyld til bruk i modeller). Eieren av selskapet, Hammerfest kommune, står da fritt til å velge hvem vi vil ha inn på finansieringssiden av selskapet.

Hammerfest kommune legger inn en opsjon på utvikling av Rypklubbeidet, samt langsiktig utleieavtale som kommunens egenkapital og investorene legger inn kapital gjennom overkursfond, som egenkapital. Gjennom forhandlinger om en aksjonæravtale reguleres så hvor stor eierandel kommunen skal ha i selskapet.

Ved å organisere en ekstern finansiering av utbyggingen på denne måten vil man unngå å måtte gjennomføre en anbudsprosess med dertil kostnader på utarbeidelse av anbudsdokumenter og utbyggingsavtale, før man har investorer på plass.

Skulle Hammerfest kommune velge en organisering av ekstern finansieringsløsningen som ikke er etter overnevnte modell, vil loven om offentlige anskaffelser gjelde og vi må kjøre en anbudsprosess etter gjeldende lover og regler.

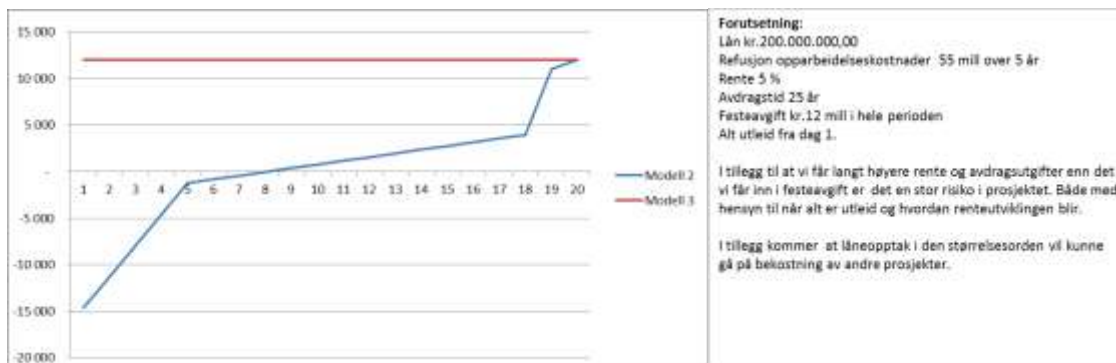
I begge ovennevnte tilfeller er det områdeutviklingsavtalen inngått med utbygger som vil være det juridisk bindende dokumentet som regulerer aktiviteten til utbygger. Administrasjonen legger opp til å innhente juridisk ekspertise ved utforming av en slik avtale, hvis man velger ekstern finansieringsløsning.

Tilretteleggingskostnader

For å følge «føre var prinsippet» ser administrasjonen det som svært viktig at man innhenter juridisk bistand, både i tilretteleggingsfasen og i forhandlinger om en avtale. I tillegg er det endel grunnarbeid i form av økonomiske analyser og beregninger som vil kreve ekstern kompetanse før vi er klar til å gå i videre samtaler med investorer. Helt enkelt kan man si at jo bedre forberedt og profesjonelle vi fremstår, dess større er sjansen for å lande en avtale som er til beste for partene.

Oppstilling av økonomisk virkning modell 2 og 3

	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	År 6	År 7	År 8	År 9	År 10	År 11	År 12	År 13	År 14	År 15	År 16	År 17	År 18	År 19	År 20	Totalt
Leieinntekter	2 400	4 800	7 200	9 600	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000	216 000
Renter	-9 050	-8 100	-7 150	-6 200	-5 250	-4 850	-4 450	-4 050	-3 650	-3 250	-2 850	-2 450	-2 050	-1 650	-1 250	-850	-450	-50	-	-	-67 600
Avdrag	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000	-1 000	-	-145 000
Modell 2	-14 650	-11 300	-7 950	-4 600	-1 250	-850	-450	-50	350	750	1 150	1 550	1 950	2 350	2 750	3 150	3 550	3 950	11 000	12 000	3 400
Modell 3	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000	240 000
Restgjeld IB	200 000	181 000	162 000	143 000	124 000	105 000	97 000	89 000	81 000	73 000	65 000	57 000	49 000	41 000	33 000	25 000	17 000	9 000	1 000	-	-
Avdrag	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000	-1 000	-	-
Refusjon opp.	-11 000	-11 000	-11 000	-11 000	-11 000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Restgjeld UB	181 000	162 000	143 000	124 000	105 000	97 000	89 000	81 000	73 000	65 000	57 000	49 000	41 000	33 000	25 000	17 000	9 000	1 000	-	-	-

Rådmannens vurdering

Modell 1 salg av området er tatt med som en mulighet, men vil etter vil etter rådmannens vurdering være lite aktuelt av flere årsaker. Viktigste årsak er at vi primært ikke ønsker salg av næringsarealer dersom det er mulig. Videre kan det bli vanskelig å oppnå en «god» pris for området all den tid området ikke er klargjort. Et økonomisk argument mot salg er at inntjeningspotensialet for området på sikt vil være langt større enn engangsinntekten et salg gir.

Modell 2 er i utgangspunktet et meget realistisk alternativ. Det som taler for å bruke denne modellen er at vi har erfaring med modellen og at den derfor er forutsigbar med tanke på våre rettigheter og forpliktelser. Slik rådmannen ser det vil det være relativ stor økonomisk risiko med modell 2, i og med at vi må foreta låneopptak til klargjøring av hele området (200-230 millioner + havnas investeringer i kaianlegg), uten at vi med sikkerhet kan si noe om når området er utbygd og vi får inntekter av hele området. Ved å foreta en utbygging av Rypklubbeidet etter modell 2 kan vi risikere at fremtidige utbyggingsprosjekter i kommunal regi, av økonomiske årsaker, må settes på vent. Dette scenariet er høyst reelt da vi allerede nå opplever at vi nærmer oss taket for hvor stor lånebelastning vi bør ha.

Modell 3 er en ny måte å tenke finansiering av utviklingsprosjekter på. Ekstern investorkapital har tidligere vært mangelfull i Nord-Norge. Rådmannen vektlegger poenget med at man i Hammerfest får etablert et miljø med betydelig nasjonal/global fondskapital som er villig til å investere i utbygging av infrastruktur, også haller og bygninger, i Hammerfest kommune. Etablering av et slikt tungt investormiljø med base i Hammerfest kan gi ringvirkninger for Hammerfestsamfunnet og regionen som vi til nå ikke ser rekkevidden av.

For prosjektet Rypklubbeidet, virker modell 3 som en svært gunstig måte å få realisert store utbyggingsprosjekter på. Men, etter rådmannens syn bør ikke økonomi alene være utslagsgivende for valg av modell. Kommunens rolle som nøytral og habil medspiller for alle næringsaktørene i Hammerfest må ikke på noen måte kunne bli oppfattet annerledes. Det er derfor særlig viktig at det legges nok ressurser i prosessen slik at denne fremstår som ryddig og etterprøvnbar. Det ansees som positivt at utbygger får økonomisk egeninteresse av at hele området utbygges så snart som mulig. Dette vil medføre at det blir tilgang på nye næringsarealer for bedriftsetableringer i Hammerfest også utenfor Polarbaseområdet.

Det oppfattes som positivt at det verken er selskapsteknisk komplisert, juridiske betenkeligheter eller på annen måte vanskelig å gjennomføre modellen.

Det er etter rådmannens vurdering to modeller for utbygging av næringsarealene på Rypklubbeidet som det er realistisk å jobbe videre med. Dette er modell 2 og 3. Modell 3 har elementer i seg som tidsmessig krever at vi får en politisk avklaring på om dette er en mulig modell vi ønsker å benytte. Det gjenstår en del arbeid med hensyn til videre forhandlinger med investorene før vi kan si at foreligger et utkast til avtale. Saken vil derfor komme tilbake til politisk godkjenning hvis man velger å se på muligheten for en utviklingsavtale etter modell 3. Ved å gå videre med modell 3, så har man ikke avskrevet modell 2 som mulig løsning dersom forhandlingene om en avtale etter modell 3 ikke fører frem. Ved å gjøre ting i motsatt rekkefølge er det etter rådmannens vurdering fare for at modell 3 ikke lar seg gjennomføre p.g.a forretningsmessige forhold.

Oppsummert vil et vedtak av rådmannens innstilling innebære at administrasjonen får ressurser til å avklare med hvem av investorene det er mest hensiktsmessig å inngå et eventuelt samarbeid med, hvilken form for samarbeid og rammene for dette. I tillegg vil tilrettelegging for den praktiske gjennomføringen av en eventuell finansieringsavtale være gjennomført når den kommer til politisk godkjenning. Dette arbeidet forventes ferdig høsten 2013, senest 1.kvartal 2014. Ved godkjenning av finansieringsavtalen vil rammene for selve utviklingsavtalen bli forelagt politisk behandling på et senere tidspunkt etter vanlig prosedyre som følges i alle rammeavtaler.

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Kommunestyret i Hammerfest tar rådmannens vurdering til etterretning.
2. Kommunestyret i Hammerfest delegerer til administrasjonen å tilrettelegge for at modell 3 kan benyttes.
3. Kommunestyret i Hammerfest vedtar at tilretteleggingskostnader med en ramme på 475.000,- kr belastes konto 1513 *Strategisk næringsfond* i budsjettet for 2013.
4. Kommunestyret i Hammerfest vedtar at den endelige finansieringsavtalen skal inn til politisk godkjenning når denne foreligger, fortrinnsvis høsthalvåret 2013, senest 1. kvartal 2014.

Saksbehandler: Jørn Berg
Saksnr.: 2010/1715-17/

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
80/13	Formannskapet	10.10.2013
	Kommunestyret	

Saksdokumenter vedlagt:

Brev av 19.09.2013 fra Statens vegvesen vedlagt avtale om anleggsbidrag og forskottering av tiltak på Rv 94 i Storsvingen.

Saksdokumenter ikke vedlagt:

Ingen.

Revidering av avtale om anleggsbidrag og forskottering - Rv 94 Storsvingen

Saken gjelder

Endring av avtale om anleggsbidrag og forskottering for trafikk løsninger på Rv 94 i Storsvingen.

Sakens bakgrunn og fakta

I reguleringsplanen for Storsvingen Vest er det forutsatt at det skal inngås utbyggingsavtale mellom utbygger og Statens vegvesen, før arbeid med byggeplan tilknyttet endringer på Rv 94 igangsettes. Avtale mellom utbygger og Statens vegvesen ble inngått i 2011. På grunn av de store investeringene som var nødvendig av trafikkavviklings- og trafiksikkerhetsmessige grunner ble også kommunen anmodet om å bistå til finansieringen. Avtale om dette ble vedtatt av Hammerfest kommunestyre 16.03.2011. I ht. avtalen skal Hammerfest kommune gi 2,5 mill. kr. i anleggsbidrag og forskuttere 15 mill. kr. i forbindelse med tiltakene.

Tiltakene som skal finansieres gjennom avtalen er; bygging av rundkjøring, bygging av gang-sykkelveier i området og bygging av fotgjengerundergang under Rv 94. Dette er tiltak som ligger i reguleringsplanen.

Statens vegvesen har vurdert trafikk løsningen for Storsvingen på nytt og ønsker nå å la være å bygge fotgjengerundergangen. I brev av 19.09.2013 uttaler de følgende:

Begrunnelsen for å etablere undergangen var å skape en mer trafiksikker løsning for trafikantene. Det har i ettertid vist seg at dette ikke er en god løsning. En undergang ved Storsvingen vil være svært utfordrende å drifte om vinteren, og det vil være vanskelig å opprettholde god fremkommelighet for gående og syklende. Et annet moment i saken er at

trafikksituasjonen ved Storsvingen vil endre seg betydelig i forbindelse med etableringen av omkjøringsvegen i Hammerfest. I følge trafikkprognosene vil trafikken halveres, og de potensielle konfliktpunktene mellom myke trafikanter og kjørende vil dermed reduseres betydelig.

I stedet for undergangen ønsker Statens vegvesen å bygge en rundkjøring med gangfelt, slik at gående og syklistene vil kunne krysse vegen i plan i stede for å benytte undergangen. Den nye rundkjøringen vil føre til en bedre regulering av området. Etableringen vil føre til en reduksjon av hastigheten langs rv. 94, og det vil bli satt opp ny og bedre belysning. Dette vil øke trafikksikkerheten. Vi har engasjert våre fagfolk som jobber med trafikksikkerhet, og de har ingen betenkeligheter med å etablere gangfelt i stedet for undergang.

Statens vegvesen har diskutert saken med alle berørte parter, og det er ingen av disse som har noen innvendinger mot at undergangen fjernes. De som blir berørt av utbyggingen på sine eiendommer har akseptert løsningen.

På grunn av at prosjektet er forskjøvet i tid og byggeplanene er endret, så er også kostnadene endret. I tillegg er avgiftsfritaket på tjenester i forbindelse med veiarbeid falt bort fra 01.01.2013, noe som alene gir en økning på ca. 12 %. Totalt gir dette en økning i utbyggingskostnadene med ca. 5 mill. kr., men når forgjengerundergangen tas bort vil utbyggingskostnadene være de samme som tidligere. Dette betyr at de økonomiske rammene i avtalen ikke blir endret.

Rådmannens vurdering

Etter at Statens vegvesen har vurdert trafikkprognosene på Rv 94 i Storsvingen på nytt har de kommet frem til at løsningen som var planlagt ikke er noen god løsning. Dette på grunn av at en forgjengerundergang vil være svært utfordrende å drifte om vinteren, og at det dermed blir vanskelig å opprettholde god fremkommelighet for gående og syklende på denne tiden av året.

Statens vegvesen mener en løsning med rundkjøring med gangfelt vil føre til en bedre trafikkregulering i området, og at dette vil være en løsning som fungerer hele året.

Administrasjonen støtter vurderingene til Statens vegvesen og anbefaler at avtalen med Statens vegvesen revideres, og at fotgjengerundergangen tas ut av avtalen.

Kostnadsrammen i forbindelse med avtalen er ikke endret og er tidligere innarbeidet i budsjett og økonomiplan. Til nå er det utbetalt 1 mill. kr. i tilskudd og 2 mill. kr. i lån(forskotting).

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Hammerfest kommunestyre vedtar å inngå ny avtale om finansiering av tiltak på Rv 94 i Storsvingen, slik den nå foreligger.

Saksbehandler: Leif Vidar Olsen
Saksnr.: 2013/64-13/

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
40/13	Arbeidsmiljøutvalget	08.10.2013
8/13	Administrasjonsutvalget	10.10.2013
81/13	Formannskapet	10.10.2013
	Kommunestyret	

Saksdokumenter ikke vedlagt:

- Formannskapssak 6/13 – 24.1.2013 – evaluering av kommunale foretak
- Kommunestyresak 59/13 – 20.6.2013 – evaluering av kommunale foretak

Evaluering av kommunale foretak i Hammerfest kommune

1. Bakgrunn for saken

Proessen startet ved at formannskapet behandlet saken 24.1.13 og vedtok følgende:

1. Formannskapet vedtar at Hammerfest kommunes kommunale foretak skal evalueres.
2. Evalueringen skal gjennomføres i tråd med det som framkommer i saksutredningen.

Hammerfest kommunestyre vedtok 20.6.13 i sak 59/13 «Evaluering av kommunale foretak i Hammerfest kommune» følgende:

- 1. Kommunestyret i Hammerfest tar evalueringa av kommunale foretak i Hammerfest til etterretning.*
- 2. Kommunestyret vedtar at Hammerfest havn KF beholdes uforandret. Det anbefales at Hammerfest havn KF fører eller leverer regnskapet i tråd med kommunal regnskapsplikt, at avgiftsregulativet legges ved foretakets årsbudsjettforslag og at forvaltning skjer i tråd med eierskapsmeldingens føringer. Kommunestyret ber om foretakets tilbakemelding innen november 2013 på disse forholdene.*

3. Kommunestyret ber om en nærmere vurdering om Hammerfest Parkering KF skal bestå med endringer eller om det skal bli en del av Hammerfest kommunens organisasjon. Kommunestyret ber om tilbakemelding innen november 2013.

4. Kommunestyret ber om en nærmere vurdering om Hammerfest Eiendom KF skal bestå med vesentlige endringer eller bli en del av Hammerfest kommunes organisasjon som sektor eller virksomheter /stab. Kommunestyret ber om tilbakemelding innen november 2013.

Det er ikke kommet endelig tilbakemelding fra Hammerfest Havn KF.

2. Rådmannens vurdering til formannskapet 24.1.13.

Modellen med kommunale foretak gjør at «beslutningslinjene» blir lengre både med hensyn til funksjoner og tid. Hensikten med evalueringen må blant annet være at beslutninger tas slik organisasjonen mener er hensiktsmessig.

Rådmannen mener at følgende vurderinger må gjøres. (Listen ansees ikke som uttømmende. Det kan være forhold som sentrale parter ønske å vurdere nærmere. Det er også viktig å poengtere at rådmannen ikke mener at de samme prinsippene nødvendigvis skal gjelde for alle selskapene)

- Vedtekter
 - Generell gjennomgang av vedtektene.
 - Rådmannen mener at det er grunn til å se nærmere på styrenes sammensetning. Spesielt ønsker rådmannen å se på om selskap i nær daglig samhandling med kommunen bør ha styrerepresentanter fra administrasjonen.
 - Skal områdene personalforvaltning, økonomi og forhold til kommunen spesifiseres nærmere? For eksempel skal vedtektene være klarere med hensyn til ansettelser, budsjettbehandling, føring av regnskap, låneopptak, innkjøpsavtaler, saksbehandling, postjournaler, arkiv, årsplaner og driftsplaner.
- Føringer gjennom enkeltvedtak
 - Budsjettprosessen. Det er en utfordring for kommunens administrasjon at KF'ene til tider ikke følger kommunens tidsfrister for budsjett.
 - Skal KF 'enes detaljbudsjett være tilgjengelig for kommunens administrasjon?
 - Skal avgiftsregulativ, husleienivå etc vedtas av kommunestyret?
 - Bør økonomimodellen mellom Hammerfest kommune og Hammerfest Eiendom KF revideres?
- Samhandling
 - Bør det utarbeides skriftlige retningslinjer for hvordan samhandlingen mellom kommune og KF bør være?
 - KF'enes forhold til tillitsvalgte. Dette er et punkt som også bør vurderes i vedtektene.

Evalueringen må gjennomføres som en prosess hvor sentrale berørte parter involveres. Evalueringen må gjennomføres;

- internt i KF'ene både administrativt og i styre
- internt i Hammerfest kommune; virksomheter og administrasjonen
- internt i tillitsvalgtsystemet
- fellesmøter

Rådmannen vil utarbeide en evalueringsrapport med forslag til eventuelle endringer. Kommunestyret fattet endelig vedtak i saken.

3. Situasjonen i Norge vedrørende kommunale foretak

Det er utarbeidet en rapport om KF 'ene i Norge. IRIS-rapport – 2012.

I Norge er det 213 KF'er i 139 kommuner i Norge. Det er kommuner med over 20.000 innbygger som i hovedsak etablerer KF'er

Styringsinstrumentene:

- er bruk av vedtekter,
- mål- og resultatkrav,
- øremerking av budsjettmidler
- Regelmessig evaluering av resultatoppnåelse.

Styringspraksis

- indirekte mål- og resultatbasert eierstyring langt mer utbredt enn en direkte og hierarkisk form for eierstyring
- Den indirekte eierstyringen samsvarer i høy grad med de mest vanlige måtene å styre foretak og selskap på.
- Det er en form for politisk eierstyring som legger rammene for foretakenes styre og ledelse, men der det unngås detaljstyring av driften.
- Politikerne må altså gi slipp på noe av kontrollen mot å oppfylle målet om å gi styre og ledelse frihet til å kunne effektivisere og utvikle virksomheten.
- Rådmennene bruker i liten grad den myndighet de har til å kreve utsatt iverksettelse av saker vedtatt i foretaksstyret.
- Styret er både et *kontrollorgan* for eier og et *talerør* for foretaket overfor eier.
- Det er bred enighet blant aktører i kommunene og foretakene om at foretaksmodellen sikrer effektiv utnyttelse av ressursene og at den representerer en god balanse mellom hensynet til politisk styring og frihet for styre og daglig ledelse.
-
- *Hva er den beste formen for eierstyring?* Observasjonene viser at det er ganske store forskjeller mellom hvordan de folkevalgte styrer foretakene. Noen er svært passive og overlater det meste til styret, andre bruker hierarkiske virkemidler, mens atter andre, de fleste, bruker indirekte eierstyringsinstrumenter.

Studien har avdekket tre områder hvor det fortsatt skorter på kunnskap:

1) *Hva er motivene for å velge kommunalt foretak eller andre organisasjonsmodeller (AS, IKS, andre typer interkommunale samarbeid)?*

Det er vanskelig å skjønne hva som er kommunenes begrunnelser for å velge den ene organisasjonsmodellen framfor den andre. Én kommune kan ha valgt kommunalt foretak, en annen aksjeselskap, en tredje interkommunalt samarbeid, på nøyaktig samme oppgavefelt. Hvorfor havner kommunene på vidt forskjellige løsninger?

2) *Gjør det en forskjell å velge en bestemt organisasjonsmodell?*

Som vi har sett, er balansen mellom politisk styring og frihet for foretaksledelsen i stor grad en funksjon av juridiske føringer og tilpasning til lokale behov og ambisjoner. Betyr disse lokale tilpasningene at det ikke er særlige forskjeller mellom ulike organisasjonsmodeller (foretak, AS, IKS, interkommunale samarbeid) når det kommer til stykket? Betyr ulike organisasjonsmodeller også faktiske forskjeller i balanseforholdet mellom politisk styring og frihet for virksomhetene?

3) *Hvor dypt stikker den folkevalgte styringen?*

Mange av de kommunale foretakene, aksjeselskapene og de interkommunale selskapene, har opprettet "døtre av døtrene". Det har over tid skjedd en vertikal spesialisering som gjør det vanskelig å overskue hvordan disse fristilte "systemene" holdes sammen og styres.

4. Hensikten med kommunale foretak i Hammerfest kommune

Hammerfest Havnevesen KF

- de fleste kommunene opprettet tidlig havnevesenet som en egen organisasjon,
- havneloven er sentral i havnevesenet og sier blant annet at det skal være egen havnekasse
- KF-modellen kom i 2000 i Kommuneloven.

Hammerfest Parkering KF

- I 2005 startet arbeidet med parkeringshus – AS/KF skulle vurderes
- I 2007 ble KF 'et etablert.

Hammerfest Eiendom KF

- Etablert tidlig med fokus på kommunale utleieboliger
- Bakgrunnen for dagens modell er FRB 2008 (vedtatt i 2008) hvor følgende framkommer:
 - En organisasjon. Helhetlig styring, enhetlig organisasjon, profesjonalisering.
 - Langsiktig strategi. 5 – 10 år før man ser økonomiske resultater
 - Innføre husleiemodell. Synliggjør reelle kostnader til drift og forvaltning.
 - God kapasitetsutnyttelse. Både økonomisk og ressursmessig.
 - Gode kontrollsystemer. Sikre god økonomi- og ressursstyring.
 - Gode systemer for FDVU. Sikker planlegging, gjennomføring og evaluering.
 - Forankring. Både politisk, administrativt og blant ansatte.
 - Klargjøring av ansvar og myndighet. Forutsigbarhet.
 - Strategi for å ta igjen vedlikeholdsetterslep og stanse forfallet.
 - Ivaretagelse av lover og forskrifter, og ikke minst, endringer i disse.
 - Byggherrefunksjon i samme avdeling. Sikrer "livsløps"fokus.
 - Overskudd tilhører enheten
 - Lånegjeld knyttet til bygningsmassen betjenes av forvaltningsorganet

5. Sentrale styringsdokumenter i forholdet KF og HK

Følgende sentrale styringsdokumenter finnes i forholdet mellom Hammerfest kommune og kommunens kommunale foretak:

- Kommuneloven
- Vedtekter
- Årsbudsjett og økonomiplaner
- Eierskapsmeldingen
- Diverse rutiner (eks. byggeprosjektrutine, kjøp/salg av boliger)
- Enkeltvedtak (eks. parkeringsstrategi, prosjekt, prosjektet «Forbedret ressursbruk – FRB»)

Det er enkelte forhold i styringsdokumentene som har hatt for lite fokus. I eierskapsmeldingen står det blant annet at kommunen skal på enkelte områder forsikre seg at foretakene følger de samme retningslinjene som kommunen. Det gjelder blant annet retningslinjer innenfor personal, økonomi, finans og innkjøp. I FRB er det vedtatt at styret i Hammerfest Eiendom KF skal være sammensatt av politikere, administrasjon og tillitsvalgte.

6. Prosessmøte 26.4.13

26. april ble det avholdt et fellesmøte mellom Hammerfest kommunes administrasjon, foretakene og sentrale fagorganisasjoner. Nedenfor følger innspillene, hovedsakelig punktvis.

6.1. Hammerfest kommunes innspill til møte 26.4.13.

Hammerfest Havn KF

Vedtekter: Ingen innspill om endringer er registrert. Dette er forhold som må tas opp avhengig av endringer som foreslås.

Styrets sammensetning og kompetanse: OK, men styret må påse at sentrale tariffavtaler og hovedavtaler må følges.

Selskapets organisering: Ingen innspill er registrert

Administrativ ledelse: Noen rutiner bør innskjerpes; personalforvaltning, økonomiforvaltning, innkjøp

Tjenesteutførelse:

- Havneoppgaver. Ingen vesentlige innspill er registrert.

Samhandling KF-HK. Politisk, administrativt: For å bedre samhandlingen administrativt, bør det gjennomføres fellesmøter.

Beslutninger: Ingen innspill er registrert.

Personalforvaltning: Selskapene plikter å følge sentrale avtaler og kommunens retningslinjer. I mange tilfeller følges dette ikke opp. HTV og HVO er de samme i KF'ene og i kommunen!

Økonomi – budsjett: Det registreres god kontroll på budsjett og regnskapssiden. Regnskapet føres ikke i kommunens systemer og leveres ikke i KOSTRA-form. Det etterlyses at kommunestyret godkjenner avgiftsregulativet.

Forvaltning generelt: Hvorfor bruker ikke havna kommunen saksbehandlersystem?

Saker: Saker fremmet av havna er i hovedsak i tråd med kommunens behov.

Hammerfest Parkering KF

Vedtekter: Ingen innspill om endringer er registrert. Dette er forhold som må tas opp avhengig av endringer som foreslås.

Styrets sammensetning og kompetanse: Styret må påse at sentrale tariffavtaler og hovedavtaler må følges.

Selskapets organisering: Selskapet har utviklet seg til å ha forholdsvis store administrative ressurser. Det registreres inntil fire administrative ansatte – helt eller delvis. Selskapet har ikke nødvendig organisasjonsforståelse i forhold til morselskapet.

Administrativ ledelse: Det er behov for å styrke selskapet på alle forvaltningsmessige områder. (Parkeringsfaglig, saksbehandling, personalforvaltning, økonomiforvaltning, prosjektoppfølgning, innkjøp etc)

Tjenesteutførelse

- Parkeringsoppgaver. Ingen innspill er registrert.

Samhandling KF-HK - politisk, administrativt: For å bedre samhandlingen administrativt, kan det gjennomføres fellesmøter.

Beslutninger: Ingen innspill er registrert

Personalforvaltning: Selskapene plikter å følge sentrale avtaler og kommunens retningslinjer. I mange tilfeller følges dette ikke opp. HTV og HVO er de samme i KF'ene og i kommunen!

Økonomi – budsjett: Regnskapsresultat er tilfredsstillende. Noe ujevn budsjettoppfølging de siste årene. Driver med overskudd. Hvor og når blir avgiftsregulativet vedtatt? Det bør vedtas av kommunestyret.

Forvaltning generelt: Innkjøp må gjøres i hht til loven.

Saker: Det blir enkelte ganger flere runder når saker angående fagområdet utredes.

Hammerfest Eiendom KF

Vedtekter: Ingen innspill om endringer er registrert. Dette er forhold som må tas opp avhengig av endringer som foreslås.

Styrets sammensetning og kompetanse: Det er manglende kompetanse/informasjon rettet mot de utfordringene kunden/kommunen har. Styret må påse at sentrale tariffavtaler og hovedavtaler må følges. Se FRB-vedtak om styresammensetning.

Selskapets organisering: Selskapet har vedtatt endringer utover det som er skissert i FRB. Avtalemessige prosesser er ikke gjennomført i denne sammenheng.

Administrativ ledelse: Det er behov for å styrke selskapet på alle forvaltningsmessige områder. (Interne rutiner, saksbehandling, personalforvaltning, økonomiforvaltning, prosjektoppfølgning, innkjøp). Oppgaver som forventes utført, gjennomføres ikke. I mange tilfeller kommer ikke tilbakemeldinger på forespørsler.

Tjenesteutførelse

- Renhold. Ingen vesentlige innspill er registrert.
- Vaktmester/vedlikehold. Noen arbeidssteder rapporterer om fin oppfølging, andre dårligere. Vedlikeholdsplan mangler. Det forventes vedlikeholdsplan på to nivå; daglig vedlikehold og større vedlikeholdsoppgaver.
- Prosjekt. Ingen vesentlige endringer er registrert før i den siste tiden. Det er ansatt nye prosjektmedarbeidere og det jobbes med rutiner internt og mot kommunen. Interne rutiner må utarbeides.

Samhandling KF-HK -politisk, administrativt: Det gjennomføres faste møter. Samhandlingsregler må dokumenteres.

Beslutninger: Lang beslutningskjede i eks byggeprosjekt. Bestillinger, avvik følges i stor grad ikke opp. Uenighet i de beslutningene som fattes.

Personalforvaltning: Selskapene plikter å følge sentrale avtaler og kommunens retningslinjer. I mange tilfeller følges dette ikke opp. HTV og HVO er de samme i KF'ene og i kommunen!

Økonomi – budsjett: Dette er kritisk i forhold til morselskapet. Selskapet har ikke tilstrekkelig kompetanse på dette området. Det er ikke utarbeidet tilstrekkelige budsjett. Budsjettsamhandlingen mellom mor og datter må bli bedre. Det er mange eksempler på manglende regnskapsoversikt – 2012 er et eksempel på det.

Forvaltning generelt: Innkjøp gjøres med ulik praksis, saksbehandling i saksbehandlersystemet må gjennomføres.

6.2. Hammerfest Parkering KF's innspill til møte 26.4.13.

Hva er bra, hva utvikles positivt i KF'et?

- Hammerfest parkering Kf har over tid utviklet kompetanse på parkerings virksomhet/håndheving og drift.
- Fordelene med kf er at all virksomhet knyttet til drift er lokalisert til en virksomhet som har hovedansvaret for denne utviklingen i Hammerfest. Kort kontrollspenn, fagkompetansen sitter i organisasjonen. Kan bruke tid på forretningsmessig strategi, Kan fatte raske beslutninger. Drift og tekniske problemer medes inn og løses raskt Styret fatter vedtak.
- Effektiv driftsorganisasjon mindre byråkrati.
- Nye p-tilbud og parkeringsløsninger har vært under utvikling i samarbeid med våre leverandører av teknologi. Dette har medført store endringer i bruken av parkerings/betalingsløsninger. Det har videre medført kompetanseheving i kf et og samtidig gitt publikum bedre og større valgmuligheter på selv å velge løsninger. Brukere full tilgang til egne og fleksible parkeringsavtaler. Korrekt og god informasjon med muligheter for egne valg er noe som vi har prioritert i dette arbeidet. (egen løsning for parkerings administrasjon)kommer)

Hvilke utfordringer har KF'et?

- Marked og drift. Forespørsler fra private aktører er økende. I enkelte saker kan dette medføre investeringer for tilrettelegging. Mange flere private aktører tar kontakt og ønsker parkeringsordninger /tilrettelegging og tjenester fra oss. Ettersom eventuelt nye tjenester inngås øker også omfanget av ansvarsområde en skal håndtere.
- Fremtidig organisasjon peker i retning av As. Det blir mindre gateparkering i Hammerfest. Gateparkering utgjør mindre og mindre av driftsinntektene, spesielt vil dette merkes fra 2014 da deler av sentrum stenges(torg). Etter renovering og delvis nytt kjøremønster i sentrum har allerede mange gateplasser blitt borte.
- Ny parkering forskrift har vært under utarbeidelse siden før 2005 og offentlig høring har vært utsatt. Saken er på høring i Samferdsels Dep i disse dager. Sendes ut på offentlig høring i løpet av høsten 2013. Siste er at en ser for seg iverksettelse innen 01.01.2015, igjen noe usikkert. Utfallet kan bli at vi samtidig må beholde KF for virksomhet på rettsområdet/gateparkering. As medfører skatteplikt, Kf ikke. Hammerfest Parkering anser det ikke som nødvendig å omorganisere driftsform før lovverk kommer. En viktig årsak er at det ikke er konkurrerende virksomheter i Hammerfest. Uklarheter i forskrift er sist knyttet til driftsspørsmål på p-arealer utenfor enerettsområdets, kan kommuner drive egen eide p-anlegg uten konkurranseutsetting.
- Konkurranse. Andre kan komme på banen, høyere p-avgifter. Profitt fokus.
- Styresammensetning og stabilitet av folkevalgte. For stor utskiftning av styret til ulike tider har vært gjennomgående. Opplevs som utfordrende å få medlemmer av styret til å komme inn i saker/drift. Sette seg inn i lovverk-vedtekter etc.

- Styrerepresentanter representerer kun seg selv, verken kommunen eller partiet en måtte være medlem av. Styreverv innebærer å ivareta enhetens interesser, ikke dem som har oppnevnt deg.
- Bedre oppfølging av økonomitjenesten fra kommunen. Dvs fakturabehandling inngående og utgående. For mange purringer og inkassovarsler medfører både merarbeid og ekstrakostnader.
- Saksforberedelse /saksbehandling. Det har dette vært en utfordring. Politiske prosesser i saker, saksgang, hvordan og hva kan gjøres bedre. Har ikke fått bistand på dette området, blitt kastet inn i rollen som leder med derav påfølgende store saker som har vært påbegynt men ikke avsluttet. Her kan kommunen bidra?

Hva må gjøres for at situasjonen skal bli bedre? Tiltak/muligheter?

- Utvikle og i større grad å engasjere seg i det private markedet, også med tanke på fremtidig utvikling og konkurranse fra andre aktører. (ny forskrift åpner for konkurranse) Det må planlegges en strategi der vi sikrer oss markedets makt. Unngå konkurranse fra eksterne aktører dersom kommunen skal ivareta parkeringsvirksomheten i kommunen. Ta nødvendige grep for å unngå dette.
- Bruke mer ressurser på styremedlemmer. Helst med interesse og kompetanse i styrearbeid. Styrets oppgaver og ansvar. Styret må forholde seg til gjellende lovverk for kommunal rapportering. (kommuneloven kapittel 11)
- Samhandling mellom økonomi og regnskap og adm i kf kan bli bedre. Faste møter mellom adm og økonomi kan være en løsning. Det må sees på rutiner for fakturabehandling. Det brukes for mye ressurser på oppfølging av fakturaer vi har behandlet og anvist fra før, for sein fakturabehandling i forhold til kontering/anvisning/ og forsinkede regnskapsavslutninger.
- Det kan tenkes at en bør se på en uformell samhandling også kf er i mellom. Tema kan være, drift, felles utfordringer, dra nytte av hverandres erfaringer etc. Det bør ikke fastsettes for mye møter generelt da dette kan ha motsatt virkning med mer byråkrati i stedet for fokus på daglig drift.

I Interimsstyrets forslag til etablering av KF kan det nevnes noen hovedpunkter.

- Effektivisering av drift og administrasjon
- Parkeringsutvikling, ivareta kommunens administrative og forvaltningsmessige plikter
- Korte beslutningsprosesser(kort kontrollspenn)
- Effektiv saksbehandling der styret fattet vedtak.
- Bedre tilbud og service til byens befolkning, bedrifter og besøkende.
- Vi er tildelt samfunnsoppgaver vi er satt til å løse. Parkering er et eget fagområde som omfatter parkerings forskriftene, (vegtrafikkloven) trafikkreglene)), og kommunelovens bestemmelser.
- Dette er også et ansvar HFPKF har, vi skal drive informasjonsvirksomhet hjelpe publikum med parkering på daglig basis, bidra til løsnings av problemer som oppstår i gata. Gi råd og veiledning, dette er en stor del av den daglige virksomheten ute.

6.3. Hammerfest havn KF's innspill til møte 26.4.13.

Hva er bra, hva utvikles positivt i KF`et?

- havneforetaket har vært et tilretteleggende instrument for maritimt rettet næringsutvikling i kommunen.
- Siden 2000 er det investert for ca. kr. 111 millioner i kai-infrastruktur. Investeringene er foretatt i samarbeid med private næringsinteresser er positivt i den forstand at hvis samarbeidet ikke hadde blitt etablert, ville med stor sannsynlighet ikke utviklingen av infrastruktur vært på langt nær det den framstår som i dag.
- Havneforetaket er organisert og drevet effektivt med få ansatte og god kontroll på økonomien.

Hvilke utfordringer har KF`et?

- Den nye havne- og farvannsloven har bl.a. som målsetning at den kommunale havnedriften skal bygges på kommersielle prinsipper. En slik målsetning har ingen generelle tradisjoner hverken i annen kommunal forvaltning eller kommunalpolitikk. Dette er en stor utfordring for havneforetaket.
- Havneforetakets konkurranseevne i et forretningsmessig marked med tunge beslutningsprosesser gjennom den kommunale tilknytningen, kan tidvis være ei utfordring.

Hva må gjøres for at situasjonen skal bli bedre?

- Slik situasjonen er pt. ser vi ikke endringsbehov, mht organisering. Situasjonsbetingede forhold kan endre seg over tid og endringsbehov kan oppstå på sikt, for hele eller deler av virksomheten.
- Havneforetaket , eller deler av det - kan alternativt endres fra kommunalt foretak til kommunalt aksjeselskap , eller kombinasjoner - der deler av virksomheten er KS og andre deler kan organiseres som AS . (jfr. Avfallsselskapet, Stavanger Havn , Risavika Havn - eiendom, drift etc.)
- Organisasjon med korte beslutningsprosesser.

Vedtekter.

- Havneforetaket har gjennomgått vedtektene og finner de godt tilpasset foretakets virksomhet i nåværende organisasjonsform.
- Rådmannen har styreplass i Hammerfest Havn KF med tale og forslagsrett, men har hittil ikke valgt å bruke sin representasjonsrett. Det kan alternativt stilles spørsmål om KF`ene burde ha et mer profesjonelt forretningsstyre.

Myndighetsutøvelse

- Havna viser i den forbindelse til Hammerfest Havn KF sine styrende dokumenter; Havne og Farvannsloven og havneforetakets vedtekter, samt Hammerfest kommunes Eierskapsmelding

Føringer gjennom enkeltvedtak.

- Havna viser til vedtektene - § 11 Enkeltvedtak og kommunale forskrifter. «Hammerfest havnestyre treffer enkeltvedtak etter Lov av 17.april 2009 nr.19 om havner og farvann. Hammerfest havnestyre fastsetter kommunale forskrifter etter Lov av 17.april 2009 nr. 19 om havner og farvann, herunder ordensforskrifter for kommunens sjøareal og bestemmelser om avgifter, vederlag for havnens tjenester og om avgiftsområder jfr. lovens § 42 første ledd.»

Samhandling.

- Det er sikkert mulig å oppnå samhandling med foretakenes ledere uten at det må nedfelles i skriftlig form basert på politiske vedtak. Denne type ledelse gir nødvendigvis ikke de beste signaler som grunnlag for samarbeid.
- Foretakenes forhold til tillitsvalgte er nedfelt i overenskomst mellom partene.

Styret i Hammerfest Havn KF behandling av saken

Styret i Hammerfest havn KF behandlet saken 22.5.13 i sak 18/13.

Innstilling:

Havnestyret inviteres til å gjøre følgende vedtak:

«Slik situasjonen er pt. ser vi ikke endringsbehov, mht organisering av Havneforetaket.

Situasjonen kan endre seg over tid og endringsbehov kan oppstå på sikt, for hele eller deler av virksomheten.»

Vedtak: Innstilling enstemmig vedtatt.

6.4. Hammerfest eiendom KF's innspill til møte 26.4.13.

Deltakere i prosessen har vært renhold, drift og vedlikehold, prosjekt avdelingen og administrasjon, ledergruppa i Hammerfest eiendom KF og styre i Hammerfest Eiendom KF.

Positivt

- Alle merkantile oppgaver styres direkte.
- Utviklingsmuligheter, renholdsplaner, drift og vedlikeholdsplaner.
- Fagkompetanse i forhold til arbeidsoppgaver.
- Direkte info
- Blir hørt og får anledning til eks få nytt utstyr for å kunne utføre arbeidsoppgavene
- Kortere vei for beslutningstaking (kort tjenestevei)
- Et eget foretak med eget budsjett
- "mindre" enhet som gjør det lettere å fange opp avvik og korrigere
- Bedre personaloppfølging
- Jobber med samme sak, som er forvaltning av nye og eksisterende bygg
- Prosjektavdelingen er lokalisert nært til driftsavdelingen. Viktig at driften av nybygg blir ivarettatt. Drift kan påvirke valg av løsninger slik at vi får ensartede systemer, eks nøkkelkort.
- Ansvarsforholdet er samlet på en plass

Negativt

- Har ikke nok midler (økonomisk) til å utføre ønsket drift/vedlikehold
- Ingen klare retningslinjer for utleieboliger.
- Forringing av eiendomsmassen vil i fremtiden føre til dårlig bygningsmasse.
- Brukerne forstår ikke hvilke ressurser KF'et har til rådighet. Større forventinger enn hva som kan fremskaffes på kort tid.
- Bestiller kompetansen hos kunden er mangelfull
- Tilrettelegging av arbeidsoppgaver for sykemeldte er vanskelig fordi oppgavene er ensartede i foretaket
- Media får sensitiv informasjon fra kommunen
- HMS i Hammerfest Kommune og Hammerfest Eiendom KF virker mangelfull. «Ansvar fordeling»

Hva gjør vi i KF'et for å bli bedre

- Bedre struktur på driftsoppgavene (M-Solution/Facilit).
- En prosjekt avdeling som innehar stor og god kompetanse.
- Revidering og utvikling av renholdsplaner.
- Kvalitetsløsning.
- Har tillitsvalgt og verneombud på plass.
- Følger kommunens retningslinjer bl.a. personal, økonomi.
- Budsjett og regnskap er tilgjengelig for kommunen.
- Gebyrregulativ på husleie.
- HMS.

Utfordring

- Kultur
- Må få handlefrihet til å forme foretaket som en samlet enhet.
- Få på plass et gebyr regulativ for husleien ved utleieboligene.
- Rolleavklaring, styret i KF'et og kommune administrasjonen
- Har et samfunnsmessig ansvar.
- Bestiller kompetanse hos kunden oppleves mangelfull.

Oppsummering

- Rolleavklaring på alle nivå, Kommunestyre, Styre, Adm. og kunde.
- Foretaket er i endring. Vi har løsning men vi må ha handlingsrom og få avklart hvilken rolle/oppgaver som skal utføres.
- Hammerfest Eiendom KF trenger en SLA avtale med Hammerfest Kommune.

6.5. Fagforbundets innspill til møte 26.4.13.

Fagforbundet viser til Hovedavtale del b vedrørende samarbeid.

§ 1-2 Samarbeid

Kommunesektoren er i stadig endring. Innbyggere og brukere har økende forventninger til tjenestene. Det gjelder så vel omfang som kvalitet og tilgjengelighet, og stiller arbeidsgiver, de tilsatte og deres organisasjoner overfor nye utfordringer med hensyn til samarbeid. Innenfor rammen av vedtatte økonomiske og politiske mål vil et godt samarbeid være av avgjørende betydning for utvikling av tjenestene. Partene er enige om at det er viktig for gode forhold på arbeidsplassen at samarbeidet mellom kommunen/fylkeskommunen og de tillitsvalgte foregår i rasjonelle og betryggende former.

De tillitsvalgte er representanter for vedkommende organisasjoners medlemmer overfor arbeidsgiver. Arbeidstakere, tillitsvalgte og arbeidsgiver har rett og plikt til å gjøre sitt beste for å skape et godt samarbeid i hele kommunen/fylkeskommunen og på den enkelte arbeidsplass.

Målsettingen er at eventuelle problemer som måtte oppstå i forholdet mellom

arbeidsgiver og arbeidstaker skal søkes løst gjennom ordningen med de tillits - valgte. Partene er derfor enige om betydningen av et godt fungerende tillits - valgtapparat med klare linjer og fullmakter. De tillitsvalgte skal ha forholdene lagt til rette slik at de kan ivareta sine oppgaver etter de retningslinjer som er fastsatt i denne avtalen.

Medbestemmelse og medinnflytelse skal utøves effektivt og rasjonelt og være tilpasset kommunenes/fylkeskommunenes organisering.

- Hva er bra
- utfordringer
- Tiltak/muligheter

Vurderingene er gjort med bakgrunn i erfaring som HTV

KF Havn:

Har vært en uskreven regel om at HTV skal være med på tilsetting å lokale lønnsforhandlinger

Utfordringer er å få skrevet en regel om det samarbeidet som skal være mellom Fagforbundet og KF Havn.

Organisatoriske endringer har man ikke vært flink til å melde fra om til HTV.

Fagforbundet ber om en tettere dialog og samarbeid samt at man får lokale regler for hvordan samarbeidet skal være.

KF Parkering:

Godt samarbeid om tilsetting og lokale forhandlinger samt dialog om endringer.

Utfordringen er å få faste rutiner på dette.

Fagforbundet ber om en tettere dialog og samarbeid samt at man får lokale regler for hvordan samarbeidet skal være.

KF Eiendom:

Lokale forhandlinger fungerer normalt da dette blir gjennomført av kommunen sitt forhandlings utvalg.

Det har ikke vært noen form for dialog med selskapet vedrørende tilsettinger eller organisatoriske endringer. HTV har noen ganger invitert seg selv i møter som er av betydning når medlemmene har varslet om dette.

Det har i perioder vært stor frustrasjon blant ansatte når arbeidsgiver har igangsatt endringer som ikke har vært drøftet på forhånd.

Utfordringer er å få til ett godt samarbeid som kan trygge de ansattes hverdag samt faste rutiner på tilsettinger og organisatoriske endringer.

7. Kommunestyresak 59/13 - 20.6.13 – rådmannens vurdering og kommunestyrets vedtak

Hammerfest havn KF

I forhold til havna vurderes det ikke som nødvendig å foreta organisasjonsendringer.

Det anbefales følgende:

- Innenfor området må forvaltning organisasjonen i sterkere grad følge eierskapsmeldingens føringer. Retningslinjer må bli fulgt innenfor eks. personal, økonomi, innkjøp, saksbehandling, og post. Spesielt må HTA og HA følges med hensyn til ansatte organisasjoners delaktighet.
- Avgiftsregulativet behandles som et vedlegg til budsjettet i kommunestyret i forbindelse med budsjettbehandlingen.
- Forvaltningssystemene bør være de samme som i kommunen. Det vil være en besparelse og blant annet vil regnskapet bli ført på KOSTRA-form. I alle tilfeller bør havna levere regnskapet på KOSTRA-form til kommunens regnskapsfører.

Hammerfest Parkering KF

Parkering kan bestå uten vesentlige endringer siden berøringspunktene med kommunen er relativt få. Det bør allikevel vurderes en nærmere og sterkere knytning til kommunen som KF eller som en del av kommunen. Bedriften er sårbar da den er avhengig av få eller en persons kompetanse.

Administrasjonsressursene vurderes som høye. Utfordringen er å ha nødvendig spisskompetanse innen parkering som fagområde, økonomi, og generell forvaltning. Det vurderes av mange som unødvendig å ha KF'et som eget selskap.

Det anbefales følgende - noe avhengig av framtidig organisasjonsmodell:

- Avgiftsregulativet behandles som et vedlegg til budsjettet i kommunestyret i forbindelse med budsjettbehandlingen.
- Alle forvaltningsmessige oppgaver utføres av kommunen

- Innenfor området forvaltning må organisasjonen i sterkere grad følge eierskapsmeldingens føringer. Retningslinjer må bli fulgt innenfor eks. personal, økonomi, innkjøp, saksbehandling, og post. Spesielt må HTA og HA følges med hensyn til ansatte organisasjoners delaktighet.

Hammerfest Eiendom KF

I forhold til eiendom bør to forhold vurderes nærmere:

- Selskapet består med vesentlige endringer med hensyn til en rekke forhold
- Selskapet blir en del av kommunen som virksomheter/stab eller som en sektor.

Det anbefales følgende avhengig av framtidig organisering:

- Selskapets organisasjonsforståelse må forbedres – mor-datter.
- Budsjettprosessen og økonomikontrollen må forbedres. Selskapet forvalter verdier som er kritiske for kommunens økonomi og ansvar.
- Beslutningslinjene må klargjøres.
- Interne rutiner må forbedres.
- Rutiner knyttet til HK må forbedres.
- Skal selskapet fortsette som nå, må selskapet styrkes administrativt, samt at kommunens administrasjon må etablere bedre kontrollfunksjoner mot selskapet.
- Skal selskapet fortsette som nå, må administrasjonen sitte i styret. Noe som er i tråd med FRB-vedtak
- Innenfor området forvaltning må organisasjonen i sterkere grad følge eierskapsmeldingens føringer. Retningslinjer må bli fulgt innenfor eks. personal, økonomi, innkjøp, saksbehandling, og post. Spesielt må HTA og HA følges med hensyn til ansatte organisasjoners delaktighet.
- Alle forvaltningsmessige oppgaver utføres av kommunen

Konklusjon.

Evalueringen baserer seg på prosesser i Hammerfest kommune, Hammerfest havn KF, Hammerfest parkering KF, Hammerfest eiendom KF og et fellesmøte 26.4.2013. På dette møtet deltok også sentrale fagorganisasjoner; Utdanningsforbundet og Fagforbundet. Evalueringene fra Hammerfest Havn KF og Hammerfest eiendom KF skal være styrebehandlet. Det som nå gjenstår er innspill og eventuelle vedtak fra formannskap og kommunestyre.

Rådmannen mener at evalueringen gir et godt bilde av situasjonen. Mange av områdene kunne ha vært mer detaljerte. Rådmannen ser for seg et ytterligere utredningsbehov avhengig av de veivalg de politiske organene gjør.

Spørsmålet er om Hammerfest er tilfreds med KF-modellen som den er i dag. Rådmannen sitter igjen med et inntrykk av at det er forskjellige syn på saken avhengig om du representerer eieren eller om du representerer de kommunale foretakene.

Dette kan fram stilles slik:

Eierens syn representert gjennom administrasjonen:

	KF – modellen beholdes			KF- en del av HK	
	<i>Ingen endringer</i>	<i>Mindre endringer</i>	<i>Vesentlige endringer</i>	<i>Virksomhet</i>	<i>Sektor</i>
Hammerfest Havn	XX	X			
Hammerfest Parkering		X	XX	XX	
Hammerfest Eiendom			XX	XX	XX

De kommunale foretakenes syn representert gjennom administrasjonen (og styrene):

	KF – modellen beholdes			KF- en del av HK	
	<i>Ingen endringer</i>	<i>Mindre endringer</i>	<i>Vesentlige endringer</i>	<i>Virksomhet</i>	<i>Sektor</i>
Hammerfest Havn	XX				
Hammerfest Parkering	XX	X			
Hammerfest Eiendom	XX	X			

Rådmannen er av den oppfatning at kommunale foretak ikke er en nødvendig organisasjonsform i Hammerfest kommune. (Dette med unntak av havneforetaket.) Dersom en ikke ser hensikten med eller har klare gevinster eller fordeler med en KF-organisering, bør en ikke organisere tjenestene i kommunen slik. Det er dermed tilstrekkelig å organisere kommunen gjennom en ordinær organisering med sektorer, stab og virksomheter.

Rådmannens generelle synspunkter er at KF-organisasjonsformen ikke virker etter sin hensikt. Organiseringa er forvaltningsmessig ressursøkende og uklar, ansvaret blir noe uklart, uklar organisasjonsforståelse, beslutningsprosessene er uklare, eierinteressene er uklare osv. I Norge er det få KF'er i forhold til antall kommuner. Dette underbygger at KF-modellen ikke er en hensiktsmessig organisasjonsform.

Kommunestyrets vedtak:

- 1. Kommunestyret i Hammerfest tar evalueringa av kommunale foretak i Hammerfest til etterretning.*
- 2. Kommunestyret vedtar at Hammerfest havn KF beholdes uforandret. Det anbefales at*

Hammerfest havn KF fører eller leverer regnskapet i tråd med kommunal regnskapsplikt, at avgiftsregulativet legges ved foretakets årsbudsjettforslag og at forvaltning skjer i tråd med eierskapsmeldingens føringer. Kommunestyret ber om foretakets tilbakemelding innen november 2013 på disse forholdene.

3. Kommunestyret ber om en nærmere vurdering om Hammerfest Parkering KF skal bestå med endringer eller om det skal bli en del av Hammerfest kommunes organisasjon. Kommunestyret ber om tilbakemelding innen november 2013.

4. Kommunestyret ber om en nærmere vurdering om Hammerfest Eiendom KF skal bestå med vesentlige endringer eller bli en del av Hammerfest kommunes organisasjon som sektor eller virksomheter /stab. Kommunestyret ber om tilbakemelding innen november 2013.

8. Prosessamling 25.9.13.

I september ble det gjennomført en prosessamling hvor kommunestyrets vedtak ble fulgt opp.

Samlingen ble gjennomført med representanter fra administrasjonene i kommune og foretak, samt hovedtillitsvalgte fra sentrale arbeidstakerorganisasjoner, leder i Arbeidsmiljøutvalget og hovedverneombud. Følgende ble gjennomgått:

1. Hammerfest Parkering KF

To hovedalternativer:

- A. Organisere selskapet slik det er i dag. Innspill på hva som kan/bør/må gjøres med konsekvenser.
- B. Organisere selskapet som en del av Hammerfest kommune. Innspill på hvordan selskapet kan organiseres som en del av Hammerfest kommune – i en sektor, i en stabsfunksjon eller som en egen stab.

2. Hammerfest Eiendom KF

Tre hovedalternativer:

- C. Organisere selskapet slik det er i dag. Innspill på hva som må gjøres for at selskapet skal bestå organisasjonsmessig tilnærmet som i dag. Vurdere konsekvensene av tiltakene.
- D. Organisere selskapet delvis som det er i dag. Selskapet kan splittes opp. Det kan «tilbakeføres» til det det en gang var (utleieboliger). Deler av selskapet kan tilbakeføres. Det må vurderes hvilke funksjoner som tilbakeføres kommunen som virksomheter eller stabsfunksjoner. Vurdere konsekvenser av endringene.
- E. Organisere selskapet som en del av Hammerfest kommune. Innspill på hvordan selskapet kan organiseres samlet som en del av Hammerfest kommune – i eller som en sektor, i en stabsfunksjon eller som en egen stab. Selskapet kan også splittes slik at selskapets funksjoner ikke er samlet som en enhet i kommunen.

Arbeidet på prosessamlingen ble organisert som gruppearbeid og følgende kom fram:

1. Hammerfest Parkering KF:

A. Hammerfest Eiendom KF består.

Må gjøres:

- Styrke kommunikasjonen mellom foretak og kommuneadministrasjon, jfr. eierskapsmeldinga 2008
- Fast struktur på samarbeid; faste møter med arbeidstakerrepresentantene og faste møter mellom ledelsen i Hammerfest Parkering og kommuneadministrasjonen.

Bør gjøres:

- Profesjonalisering av styret med ønsket kompetanse og kunnskap for styret. Økonomisk og juridisk kompetanse er spesielt viktig.

Kan gjøres:

- Etablere faste fora mellom foretakets administrasjon og kommunens administrasjon for å utveksle erfaringer og dele kompetanse jfr. eierskapsmeldinga.

B. Hammerfest Parkering KF blir en del av kommunen.

Organisatorisk plassering:

- Plassering under kommunalteknisk drift med en egen fagleder for parkering
- Alternativt som egen virksomhet under sektor kultur og samfunn.
- Hva må gjøres:
- Drøfte med tillitsvalgte
- Kartlegging og ros analyse av overføringen tilbake til kommunen.

Fordeler:

- Kommunen utfører tjenester som i dag kjøpes (brøyting, skilting)
- Forvaltningsmessige oppgaver utføres av kommunen
- Personalforvaltningen følges
- Effektivisering ved samhandling med andre virksomheter i kommunen

Ulemper

- Lengre beslutningsvei for større saker
- Mer byråkrati

2. Hammerfest Eiendom KF

C. Hammerfest Eiendom KF består som i dag

- Styrende dokumenter – vedtekter og eierskapsmeldinga må forbedres og gjøres presise
- Politisk styring / politiske retningslinjer til styret fra eierne
- Velge et styre med rett kompetanse.
- Sikre ivaretagelsen av de ansatte og tillitsvalgte rettigheter etter lov og avtaleverk
- Mennesker med restarbeidsevne – omplassering i hovedorganisasjonen - IA avtaler

- Tydelige roller /forventninger
- Samhandlingsavtale
- Kompetanse i selskapet - gjelder D og E også
- Økonomi?

D. Hammerfest Eiendom KF blir en del av kommunen

Organisatorisk plassering

- Egen sektor
- Egen virksomhet med fagledere
- Delt inn i virksomheter?
- Stabsfunksjon – enkeltfunksjoner vurderes
- Beholde profesjonaliseringa av eiendomsforvaltningen.
- Fordel at det er en del av kommunen med direkte styring
- Ulempe at en mister fagkompetansen til et styre.

E. Hammerfest Eiendom splittes

Urealistisk å greie innen 1.1.14. Ser ingen grunn til å splitte dette, særlig ikke midt i en diskusjon om KF, ikke KF.

Generelt for dårlige styringssignaler fra Hammerfest kommune hva kommunen har behov for innenfor bygninger. Gjelder uavhengig av modell.

9. Rådmannens vurdering:

Hammerfest Parkering KF

Selskapet kan bestå som i dag. Hammerfest Parkering KF er en liten organisasjon. Den største utfordringen selskapet har, er avhengighet til få personers kompetanse både i administrasjonen og i styret. Det finnes flere eksempler på det i løpet av de siste årene. Det kan være vanskelig å utvikle nødvendig spisskompetanse på området parkering som var noe av intensjonen for etablering av selskapet.

Selskapet har kontroll på økonomien, noe varierende budsjettarbeid, men regnskapsresultatene er positive. Avgiftsregulativet er ikke tilstrekkelig informert om i forbindelse med budsjettbehandlingen i kommunestyret. Det bør endres. De administrative rutinene må forbedres; økonomi, personalforvaltning, innkjøp, arkivering, posthåndtering. Selskapet må bruke de samme systemene som Hammerfest kommune.

Parkering kan bestå uten vesentlige endringer siden berøringspunktene med kommunen er relativt få.

Dersom selskapet skal bestå, anbefales følgende:

- Avgiftsregulativet behandles som et vedlegg til budsjettet i kommunestyret i forbindelse med budsjettbehandlingen.
- Alle forvaltningsmessige oppgaver må utføres i tettere samarbeid med kommunen.
- Innenfor området forvaltning må organisasjonen i sterkere grad følge eierskapsmeldingens føringer. Retningslinjer må bli fulgt innenfor eks. personal, økonomi, innkjøp, saksbehandling, og post. Spesielt må HTA og HA følges med hensyn til ansatte organisasjoners delaktighet.

Selskapet kan bli en del av kommunen. Som tidligere nevnt er selskapet lite og svært personavhengig. Det er en utfordring. Selskapet skaper et unødvendig byråkrati. Selskapet skal følge alle forvaltningsmessige regler noe som skaper unødvendige utgifter. Økonomisk vil det være fordelaktig å ha selskapet som en del av kommunen. Beslutninger kan tas mye raskere administrativt som en del av kommunen. Økonomien vil kunne isoleres på en slik måte at fagområdets drifts- og investeringsinntekter og -utgifter kommer klart fram. Den nye parkeringsforskriften er ikke vedtatt. Resultatet kan bli at det må etableres et AS for å drifte alt utover gateparkeringen. Rådmannen ser det som unødvendig å ha to selskap, ett KF og ett AS, på et så lite fagområde.

Rådmannen anbefaler at Hammerfest Parkering KF legges ned og organiseres som en virksomhet fra og med 1.1.2014. Det anbefales en virksomhet i sektoren kultur og samfunn. Enheten kan organiseres som stab eller som et fagområde under en virksomhet, men det vurderes som uheldig fordi det da kan bli vanskelig å isolere økonomien på fagområdet.

Rådmannen anbefaler at de ansatte skal berøres minimalt ved en endring. Det er viktig at det signaliseres at ingen skal miste jobben. For daglig leder må det gjennomføres særskilte drøftinger i forbindelse med en eventuell organisasjonsendring.

Videre må avtaleverket (Hovedavtalen) og Arbeidsmiljøloven bestemmelses følges i forbindelse med prosessen.

Hammerfest Eiendom KF

I forhold til Hammerfest Eiendom KF er tre organisasjonsmuligheter vurdert.

- Selskapet består
- Selskapet blir en del av kommunen som virksomheter/stab eller som en sektor.
- Selskapet splittes.

Selskapet har flere utfordringer:

- Det viktigste er at organisasjonsforståelse må forbedres – Hammerfest kommune eier selskapet og er 100% juridisk og økonomisk ansvarlig for selskapet. Hammerfest kommune er ikke bare eier, men i all hovedsak selskapets eneste kunde.
- Styret må ha nødvendig kompetanse. Skal selskapet fortsette som nå, må administrasjonen sitte i styret. Noe som er i tråd med FRB-vedtak

- Skal selskapet fortsette som nå, må selskapet styrkes administrativt, samt at kommunens administrasjon må etablere bedre kontrollfunksjoner mot selskapet. Selskapet må styrkes for å forbedre administrative rutiner. Det må lages bedre saksutredninger, rapportene må bli bedre osv.
- Budsjettprosessen og økonomikontrollen må forbedres. Selskapet forvalter verdier som er kritiske for kommunens økonomi og ansvar.
- Beslutningslinjene må klargjøres. Dette er svært sentralt.
- Interne rutiner i selskapet må forbedres.
- Rutiner knyttet til HK må forbedres.
- Innenfor området forvaltning må organisasjonen i sterkere grad følge eierskapsmeldingens føringer. Retningslinjer må bli fulgt innenfor eks. personal, økonomi, innkjøp, saksbehandling, og post. Spesielt må HTA og HA følges med hensyn til ansatte organisasjoners delaktighet.

Etter rådmannens oppfatning bør følgende gjøres dersom selskapet skal bestå:

- Selskapet må styrkes administrativt. Selskapet må forbedre interne forvaltningsoppgaver. Interne rutiner må utarbeides.
- Styrende dokumenter – vedtekter og eierskapsmeldinga må forbedres og gjøres presise. Vedtektene vedrørende styrets sammensetning må endres med hensyn til ansattes representant.
- Velge et styre med rett kompetanse. Prosjektet «Forbedret ressursbruk» sier noe om hvordan styret skal være sammensatt, blant annet en administrativ person.
- Sikre ivaretagelsen av de ansatte og tillitsvalgte rettigheter etter lov og avtaleverk
- Samhandlingsavtale mellom selskapet og kommunens må utarbeides

Oppsplitting av selskapet. Det er fullt mulig å tilbakeføre selskapet til det var opprinnelig. Det betyr at vaktmester, vedlikehold, renhold, prosjekt, bygninger med mer tilbakeføres til kommunen. I forbindelse med den siste prosessamlingen var det ingen av gruppene som så dette som en god organisering. Dersom det blir aktuelt å organisere selskapet slik, må avtaleverket (Hovedavtalen) og Arbeidsmiljøloven bestemmelses følges i forbindelse med prosessen.

Selskapet blir en del av kommunen. Det er flere muligheter å organisere selskapet på som en del av Hammerfest kommune. For å sikre fagkompetansen vil rådmannen anbefale at blir en sektor i Hammerfest kommune. Sektoren kan kalles «Eiendom» og ledes av en kommunalsjef. Organiseringen under kommunalsjefen, blir slik den er i dag, eventuelt med mindre endringer. Rådmannen anbefaler at de ansatte skal berøres minimalt ved en endring. Det er viktig at det signaliseres at ingen skal miste jobben. For daglig leder må det gjennomføres særskilte drøftinger i forbindelse med en eventuell organisasjonsendring.

Videre må avtaleverket (Hovedavtalen) og Arbeidsmiljøloven bestemmelses følges i forbindelse med prosessen.

Saken er sendt ut på høring til berørte parter. Høringsinnspill vil komme inn før kommunestyrets behandling 17.10.13.

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Kommunestyret tar evalueringen av kommunale foretak i Hammerfest kommune til etterretning.
2. Kommunestyret vedtar at Hammerfest Parkering KF organiseres som virksomhet «Parkering» i sektoren «Kultur og samfunn» fra og med 1.1.2014. Virksomheten ledes av en virksomhetsleder.
3. Kommunestyret vedtar at Hammerfest Eiendom KF organiseres som sektor «Eiendom» i Hammerfest kommunes organisasjon fra og med 1.1.2014. Sektoren ledes av en kommunalsjef. Organiseringen i sektoren skal organiseres som i dag med virksomheter og stabsfunksjon.
4. Avtaleverket (Hovedavtalen) og Arbeidsmiljøloven bestemmes skal følges i forbindelse med denne omorganiseringen, blant annet må det gjennomføres en ROS analyse.
5. Ansatte skal berøres minimalt ved denne endringen. Ingen ansatte skal miste jobben.

PS 82/13 Godkjenning av protokoll

Rådmannens forslag til vedtak:

Protokoll fra møte den 06.09.2103 godkjennes.